

**MOTIONER TILL
S-STUDENTERS KONGRESS
2018**

1. EKOLOGISKT KAFFE I S-STUDENTER.....	3
2. FLER SOMMARKURSER PÅ SVENSKA UNIVERSITET	3
3. FÖRBJUD MIKROPLAST I SVERIGE	4
4. INFÖR AVGIFTSFRITT FRITIDS	4
5. LÅNEFINANSIERA HÖGHASTIGHETSTÅGEN.....	5
6. REGLERA NÄTLÄKARENS VERKSAMHET	6
7. STATLIG SUBVENTIONERING AV KURSLITTERATUR FÖR HÖGSKOLE- OCH UNIVERSITETSSTUDENTER.....	7
8. ORGANDONATION SOM NORM	8
9. TA BORT SKRIVNINGEN OM KRISTEN TRADITION OCH VÄSTERLÄNDSK HUMANISM I LÄROPLANEN	8
10. UTRED AVKRIMINALISERING AV EGET NARKOTIKABRUK.....	9
11. ÖPPNA NÄTBASERADE KURSER – FÖR ETT LIVSLÅNGT LÄRANDE OCH EN MODERN FOLKBILDNING.....	10
12. STYR UPP BEMANNINGSFÖRETAGEN	11
13. ETT JÄMLIKT SKOLVAL ÄR MÖJLIGT	12
14. DAGS FÖR ETT MODERNT BOSTADSBIDRAG!.....	13
15. INFÖR KÖTTSKATT!	14
16. LÅT EU-MEDBORGARE GÖRA ABORT I SVERIGE.....	14
17. LÅNEFINANSIERA HÖGHASTIGHETSTÅGEN!	15
18. DET SKA LÖNA SIG ATT ARBETA – INTE ATT DÖ.....	15
19. EN HUMANARE SJUKFÖRSÄKRINGSPOLITIK	16
20. DET SKA VARA LÄTTARE ATT BRYTA MALM!	17
21. INGA NYA DJÄRVA MÅL - AVSKAFFA REFORMPROGRAMMET.....	18
22. SLOPA RUT-AVDRAGET - ÅTERINFÖR KLASSBEGREPPET I JÄMSTÄLLDHETSPOLITIKEN.....	19
23. FÖRBÄTTRAD ARBETSMILJÖ, NOLLTOLERANS MOT DÖDSFALL PÅ ARBETSPLATSER.	19
24. MONOPOLISERA POSTUTBÄRNINGEN	20
25. REGLERA EN OREGLERAD MARKNAD	21
26. SJÖSÄTT FRAMTIDENS STUDIEMEDEL!.....	22
27. FÖRSTATLIGA STUDENTMÖSSORNA!	23
28. TRAFIKSÄKERHETEN - ETT OFFENTLIGT ÅTAGANDE	24
29. UTAN ETT STATLIGT MONOPOL PÅ TÅGTRAFIKEN STANNAR SVERIGE.....	24
30. UTRED KRIMINALISERING AV EGET NARKOTIKABRUK	25
31. VALIDERA PRAKTISK KUNSKAP FÖR EN SOCIALT OCH EKONOMISKT HÅLLBAR ARBETSMARKNAD.....	26
32. GRATIS MENSŠKYDD PÅ ALLA UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR	27
33. STÄRK LAGEN OM ANSTÄLLNINGSSKYDD.....	28
34. FLER TÅGRESOR, INTE FLYGRESOR.....	28
35. RÄTT TILL SITT EGET MODERSMÅL	29
36. EN BRED SANNINGSKOMMISSION ANGÅENDE DET SAMISKA FOLKET.....	30
37. DAGS FÖR EN INTERSEKTIONELL UTRIKESPOLITIK.....	31
38. UTÖKA SFI FÖR SNABBARE INTEGRATION!	31
39. SÄG UPP VÄRDLANDSAVTALET MED NATO	32
40. ÅTERFÖRSTATLIGA GRUND- OCH GYMNASIESKOLA	33

1. Ekologiskt kaffe i S-studenter

S-studenter vid Linköpings Universitet

Kaffet är arbetarrörelsens motor. Det är standard på alla möten. Hur vår konsumtion ser ut vill jag inte ens veta, men vi kan enas om att den är hög. Sverige är ett av världens mest kaffedrickande land med närmare 1000 koppar per person per år. Men, i och med klimatförändringar på vår planet behöver vi ändra våra sätt att konsumera. Ekologiskt kaffe är därför något vi måste ställa om till.

Kaffe utvinns från kaffebönan som växer i länderna kring ekvatorn. Man odlar på mark som tidigare har varit regnskog. Att skövla regnskog vet vi sedan tidigare att det bidrar till växthuseffekten genom att stora mängder kol, som regnskogen binder, släpps ut vid skövling. Ett helt ekosystem med hem för olika arter i den biologiska mångfalden förstörs vid regnskogsskövling.

Kaffeodlingen är dessutom en av de mest besprutade odlingarna av kemiska bekämpningsmedel som i sin tur skadar både djur, natur och människor som jobbar på plantager. Ibland av bekämpningsmedel som har förbjudits i EU men inte i exempelvis Brasilien där många plantager ligger. Det leder till bland annat algblooming pga. övergödning och förgiftningar av grundvatten som i sin tur dricks av människor och djur. Det innebär också en negativ påverkan på vårt ozonlager som är livsviktigt för att minska växthuseffekten.

Ekologiskt kaffe borde därför vara norm för alla. Det ger ett mindre ekologiskt fotavtryck, bidrar till bättre löner för arbetare, inga onödiga kemikalier i vår kropp och vi bidrar till att bevara biologisk mångfald som annars riskerar att utrotas där kaffet odlas.

Som ett progressivt och klimatmedvetet ungdomsförbund som S-studenter är borde vi konsumera mera ekologiskt kaffe till vår verksamhet, så gott vi kan.

Härmed yrkar vi att:

att1. S-studenter ska i den mån det går köpa in ekologiskt kaffe till all förbundsverksamhet.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för en bra motion. Vi delar motionärens problembeskrivning, men väljer att yrka på att besvara motionen. Förbundet har i tidigare samt i liggande förslag till verksamhetsplan en principalsats om att förbundet ska ta social och ekologisk hänsyn vid inköp. Vissa undantag råder då förbundet inte är den aktör som köper in exempelvis kaffet, likt vid kansliet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:

anse motionen besvarad

2. Fler sommarkurser på svenska universitet

S-studenter vid Linköpings Universitet

Det råder brist på utbildad legitimerad personal inom många av samhällets viktigaste funktioner, t.ex inom vård, omsorg och skola. Man har öppnat fler studieplatser på bland annat lärarutbildningar för att komma till rätta med problemet, men Läraryrket konstaterar att det trots det kommer saknas 79 000 lärare i Sverige år 2035.

Genom att erbjuda kurser som ingår i program som sommarkurser skulle studenter kunna anpassa sin studieplan och snabbare ta ut sin examen. På så sätt kan universiteten snabbare få ut utbildad personal i yrkeslivet och bidra till att minska bristen på legitimerad personal.

Möjligheten att läsa kurser även över sommaren och på så vis förkorta den totala studietiden skulle kunna bidra till att göra långa utbildningar mer attraktiva och underlätta arbetet att fylla de utökade studieplatserna vid svenska universitet.

Därför yrkar vi:

att1. S-studenter ska verka för att utbudet av sommarkurser på svenska universitet ökar

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Förbundsstyrelsen håller med motionären om att antalet sommarkurser bör öka. Därför har vi valt att lägga in detta som förslag i förbundets utbildningspolitiska program.

Sommarterminen utgör idag en outnyttjad resurs. Om studenter på såväl högskola som yrkeshögskola tilläts plugga under sommarmånaderna skulle det bidra till flera lösningar så som förkortad studietid, minskad ungdomsarbetslöshet samt tryggad sommarekonomi.

Regeringen har utökat antalet sommarkurser under mandatperioden och vi ser såklart positivt på den utvecklingen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:**Anse motionen besvarad**

3. Förbjud mikroplast i Sverige

S-studenter vid Linköpings Universitet

Mikroplast är små plastpartiklar som är minst 5 mm stora. Det är ett samlingsnamn för alla olika sorter av dessa partiklar som kommer från plastprodukter. Det kan finnas i exempelvis tandkräm, ansiktsskrubb, konstgräsplaner, syntetkläder eller i däck. Antingen är mikroplast producerat avsiktligt som små partiklar eller så frigörs dessa från större plastprodukter utan avsikt.

Vi har ett stort problem idag med mikroplaster, runt om i hela världen. Eftersom att plats generellt sätt bryts ner väldigt långsamt i naturen finns det kvar där nästan för evigt. Idag hamnar otroligt stora mängder plats i våra vattendrag, sjöar och hav. Platsen äts upp i näringskedjan där människan står högst upp. Vi får alltså i oss den plast via fisk och skaldjur som vi förtär. Även andra djur som lever i eller vid havet får i sig plast och i värsta fall dör av näringsbrist. Plats som vi en gång har kastat utan att återvinna den.

Naturvårdsverket har på uppdrag av regering sammanställt och kartlagt åtgärder Sverige måste göra för att förebygga mindre utsläpp av mikroplast. Regeringen ska införa ett förbud av mikroplast. Men det räcker inte att enbart Sverige gör det här. Hela EU måste införa ett förbud för att inte förstöra naturen eller haven.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

att1.S-studenter ska verka för ett förbud av mikroplast i Sverige.

att2.S-studenter på sikt ska verka för ett förbud i hela EU.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen och håller med om motionärens problembeskrivning. Det är viktigt att ha en hållbar miljöpolitik som inte bara behandlar klimatförändringar utan även miljöproblem kopplade utanför det.

Vi kan dock inte driva att vi ska förbjuda mikroplast i Sverige då det redan ska införas från den 1 juli 2018, men vi ser fram emot att driva på så att det ska gälla i hela EU.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:**Besvara att-sats 1****Bifalla att-sats 2**

4. Inför avgiftsfritt fritids

S-studenter vid Linköpings Universitet

Idag kostar barnomsorg på fritids i exempelvis Linköpings kommun 50 eller 100 kronor om dagen beroende på hur många timmar som barnet vistas på fritids.

LO skriver i DN 24/1 att inskrivningsgraden på fritids är lägre i områden med lägre inkomster, vilket innebär att många av de barn som bäst hade behövt fritidsverksamheten är de som inte får del av den i dagsläget. Det blir ett likvärdighetsproblem som riskerar att förstärka klyftorna i samhället.

LO lägger fram ett brett förslag om bland annat fler anställda, utökat samarbete mellan skola och fritids och fler aktiviteter i verksamheten, men slår också fast att avgiften måste slopas för att alla barn ska få tillgång till en meningsfull fritid.

Att göra fritids avgiftsfritt och därmed tillgängligt för alla barn kan i förlängningen bidra till höjda skolresultat och ökad motivation hos eleverna, skolan får större möjligheter att utföra sitt demokratiska fostransuppdrag och barns levnadsvillkor blir mer jämlika.

Därför yrkar jag:

att 1. S-studenter ska verka för att alla Sveriges kommuner ska införa avgiftsfritt fritids.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Förbundsstyrelsen håller med motionären när det kommer till problemformuleringen. Vi förstår problemformuleringen och att fritids är en viktig institution i samhället. Vi håller med om att tillgången till fritids är både en klassfråga och en socioekonomisk fråga. Men som motionären skriver så presenterar LO förslaget om ett lärfritids. Vi ser det som en bättre lösning för att bekämpa de ojämlika kunskapsluckorna. Vi väljer att besvara motionen eftersom vi i vårt reformprogram redan driver frågan om att fritids ska vara avgiftsfritt.

Därför föreslår förbundsstyrelsen kongressen:

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
anse motionen besvarad**

5. Lånefinansiera höghastighetstågen

S-studenter vid Linköpings Universitet

Enligt uträkning från Trafikverket skulle ett höghastighetståg mellan Stockholm och Linköping som går 320 km/h endast ta 56 minuter. Det skulle innebära att dagpendling mellan Stockholm och Linköping skulle bli en reell möjlighet, vilket skulle göra att fler skulle välja att flytta till Linköping och fler skulle välja att stanna kvar då jobb, släkt och vänner i Stockholm bara är en timme bort. Linköping skulle växa som stad och näringslivet skulle blomstra än mer än det redan gör idag, vilket hade gynnat hela Östergötland. Byggnationen av en höghastighetsbana är inte bara en angelägenhet för Linköping och Östergötland, det är en angelägenhet för hela Sverige och det är inte minst en angelägenhet för vårt klimat.

Stockholm är den stad som står för störst del av vårt lands tillväxt, men vår huvudstad lider av svår växtvärk och bostadsbristen är stor. För att säkra vårt lands tillväxt, men också för att se till att fler delar av Sverige får ta del av den behöver vi förbättra förbindelserna i vårt land.

Genom att det bygga höghastighetsbana från Stockholm till Malmö och Göteborg skulle restiden endast vara 2 timmar och 52 respektive 18 minuter för direktåg. Detta skulle innebära att behovet av att flyga mellan dessa destinationer i princip skulle uttraderas.

I en rapport av Trafikverket inför byggandet av höghastighetsbanan har man kommit fram till att sänka hastigheten till 250 km/h istället för tidigare tilltänka 320 km/h, detta för att minska kostnaden. Denna hastighetsminskning ger inte särskilt stor skillnad på sträckan mellan Linköping och Stockholm men leder till nästan en halvtimmes längre färd mellan Stockholm och Malmö. Dagens finansieringsmodell gör även att man endast har råd att bygga en etapp i taget. Där den första etappen mellan Järna och Linköping kommer vara klar någon gång efter 2029, varav man sedan kommer fortsätta med övriga etapper i den takt som finansieringen tillåter. Trafikverket tror inte att det är klart innan 2040. Detta innebär att det kommer ta alldeles för långt tid innan hastighetsbanan är färdigbyggd och den kommer då dessutom vara alldeles för långsam. För att kunna bygga flera etapper åt gången och för att tågen faktiskt ska kunna hålla hög hastighet behöver vi ändra finansieringen av denna oerhört viktiga investeringen, där lånefinansiering är en lösning.

Det är rimligt att en anläggning som ska användas över 100 år inte betalas av endast en enda skattebetalargeneration. Samtidigt är tidpunkten extremt gynnsam då riksgälden kan låna på 30 år till endast 1 procents ränta. Samtidigt har våra väldigt sunda statsfinanser gjort att statsskulden sjunkit rejält. En låg statsskuld är givetvis bra, men på senaste tiden har vi fått en osund tävlan i att sänka den till den grad att vi inte längre vågar göra nödvändiga investeringar.

Det är inte rimligt att vi ska behöva vänta tills 2050 innan vi kan åka höghastighetståg mellan Stockholm och Göteborg, endast för att vi inte vill lånefinansiera en nödvändig och klok investering. Framförallt har vårt klimat inte råd att vänta tills dess!

Därför yrkar vi:

att1. S-Studenterna ska verka för att höghastighetsbanan skall lånefinansieras för att möjliggöra en snabbare byggtakt.

att2. S-Studenterna ska verka för att höghastighetsbanan ska kunna klara av hastigheter upp till 320 km/h.

Motionssvar för motion 5 och 17:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning om investeringar i välfärden, och vikten av att våga investera genom att låna i en högst gynnsam ekonomisk tid.

Förbundsstyrelsen delar dock inte uppfattningen om att det skulle vara värt att investera i ett samhällsekonomiskt icke lönsamt projekt för sträckor som redan idag har snabba och tillgängliga avgångar för tågtrafiken. För varje investerad krona skulle samhället bara få tillbaka 40 öre. Snabbtåg för sträckan Stockholm-Malmö och Stockholm-Göteborg kan inte prioriteras när det finns andra tågsträckor som behöver prioriteras och byggas.

Investeringar i tågbanan bör istället ligga i dubbelspår, utökade spår för godssträckor och nya spår i regioner som idag är underutvecklade.

Sverigeförhandlingen har till exempel valt att lägga den västra dragningen med tre stationer i Jönköpings län, trots att de redan har fullt fungerande tågkopplingar, medan Kronoberg, Blekinge och Kalmar får allt längre från nationella tåglinjer. Det är en utveckling som gör det svårt att leva och verka i hela Sverige.

Pendlingstider på några minuter mindre kommer ej påverka den ekonomiska utvecklingen eller den regionala utvecklingen på ett tillräckligt starkt sätt för att motivera denna kostnad. Dessa pengar kan istället läggas på att bygga infrastruktur för de många, inte för de få.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionerna i sin helhet.**

6. Reglera nätläkarens verksamhet

S-studenter vid Linköpings Universitet

En av de viktigaste principerna för Svensk hälso-sjukvård är att vården ska vara behovsanpassad, alltså den med störst behov skall få vård först. Denna princip är så pass viktig att den till och med skrevs in i hälso-sjukvårdslagen. Idag ser vi hur denna princip undermineras av läkarbesök över internet (nätläkare). Dessa företag erbjuder kontakt med en läkare via en app. Syftet är gott men utförandet har kostat offentligheten otroligt mycket pengar.

Idag utnyttjas nätläkare allra mest i Stockholm där tillgängligheten till primärvård är allra bäst. Dessa företag avlastar inte primärvården överhuvudtaget. De som söker sig till nätläkare hade sannolikt inte sökt vård alls för att deras åkomma ej kräver det, alternativt är deras åkomma så pass allvarlig att de remitteras till primärvården. Nätläkaren blir endast ett onödigt mellansteg i vårdkedjan. Detta är ett ineffektivt system. Dessa företag är i regel inte lokaliserade i det landsting/region som patienten befinner sig i vilket kan innebära ytterligare kostnader för regionen/landstinget. Det här betyder att kostnader snabbt kan skena för regionen/landstinget. Det finns regioner/landsting där nätläkare utnyttjas flitigt som kommer behöva dra ner på personal på länssjukhusen för att kunna betala medborgarnas nota. Här ser vi en farlig utveckling där hälso-sjukvårdens resurser inte går till dem som har störst behov av det, utan till det motsatta.

Många av de som arbetar som nätläkare är inte distriktsläkare, utan har andra specialiteter. En del av dessa företag skryter med detta. Vid den första kontakten med patienten krävs en bred kompetens för att kunna värdera patientens symptom och ställa rätt diagnos. Det har endast distriktsläkaren. Just därför har vi dem på våra vårdcentraler. Därför är nätläkare inte patientsäkert.

Däremot är nätläkare bra i teorin för gles och landsbygd att få närheten till sin läkare (eller annan vårdpersonal) när distanserna är långa. Läkarbesök över internet behöver regleras utan att döda verksamheten, samtidigt som befintliga vårdcentraler ges incitament

och möjlighet att utveckla egna likartade tjänster. Ett sätt skulle kunna vara att kräva att nätläkaren skall vara kopplad till den vårdcentral som patienten är listad på för att besöket ska vara subventionerat tex Region Östergötlands digitala vårdcentral. Om inte patienten inte är kopplad till nätläkarens vårdcentral bör hen bekosta kontakten själv. De flesta kommer sannolikt inte vilja spendera pengar på nätläkare och istället söka sig till sin egna vårdcentral vid behov, vilket ger dem incitament att erbjuda en nätläkartjänst själva samtidigt som befintliga nätläkare ges incitament att starta fysiska vårdcentraler.

Därför yrkar vi

att 1. S-Studenterna ska verka för att läkarbesök över internet regleras för att trygga regioner/landstingens budget och vidmakthåller behovsprincipen enligt Hälso-sjukvårdslagen.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för en bra motion. Vi delar motionärens problembeskrivning. Behovsprincipen är central för all sjukvård, och uppkomsten av nätläkare har riskerat åstadkomma en situation där ekonomiska resurser vigs åt en primärvård där patienternas åkomor inte behöver läkaröversyn och där patienterna inte hade uppsökt sjukvården om de upplevde en större distans till den. Förbundsstyrelsen är positiva till de regleringar som bland annat Statens kommuner och landsting, SKL, genomför men det bör regleras vidare genom nationell lagstiftning.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att bifalla motionen i sin helhet.

7. Statlig subventionering av kurslitteratur för högskole-och universitetsstudenter

S-studenter vid Linköpings Universitet

När det kommer till studerandeförutsättningar erbjuder Sverige en mycket generös modell. Utbildningen är inte bara skattefinansierad utan du är även studiestödsberättigad i form av bidrag och studielån från centrala studiestödsnämnden. Detta är givetvis en fantastisk fördel och en kärnpunkt i den solidariska utbildningspolitiken. En heltidsstuderande vid en svensk högskola eller ett svenskt universitet har en månadsinkomst på cirka 10 100 kronor. Denna summa ska varje månad räcka till hyra, mat, övriga nödvändigheter samt kurslitteratur. Hyran har på senare tid blivit ett större utgiftsområde för studenter i takt med att bostadspriserna stigit. Mat är och förblir en konstant kostnad av uppenbara anledningar, hälsosam kost och träning är något som givetvis påverkar studieresultaten indirekt. Vad som däremot påverkar studieresultaten direkt är studentlitteraturen och dess relativt höga kostnad i förhållande till studenternas inkomst. Detta skulle möjligen kunna åtgärdas. Det är i många fall en fråga om kurslitteraturens kostnader när det kommer till om studenten väljer att införskaffa nödvändigt studiematerial eller inte. Det är centralt för studieresultaten att studenterna har tillgång till kurslitteraturen och därför är det problematiskt att utgiftsbelägga studenter som redan har en mycket begränsad inkomst att röra sig med.

Därför yrkar vi:

att 1. S-Studenterna ska verka för att en nationell utredning tillsätts angående omfattningen samt behovet av en generell statlig subventionering av kurslitteratur för heltidsstuderande vid alla Sveriges högskolor och universitet.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Förbundsstyrelsen håller med om motionärens problemformulering. Det är ett problem idag att studenters redan pressade ekonomi belastas av höga kostnader för kurslitteratur. Vi ser dock att studenters utgifter för kurslitteratur kan sänkas på bättre sätt.

Marknaden för kurslitteratur, framförallt gällande litteratur skriven på svenska, är idag icke-fungerande då ett förhållandevis snävt utbud medför att priserna skjuter i höjden. Vi ser därför att statlig subventionering skulle slösa skattepengar utan att skapa incitament för att vända utvecklingen. Under avsnittet om kurslitteratur i det utbildningspolitiska programmet föreslår förbundsstyrelsen istället att ett kostnadstak införs på kurslitteratur, att utbudet av kurslitteratur på högskolebiblioteken ska öka

samt att den i högre utsträckning ska finnas tillgängligt via e-böcker. Det ser vi är insatser som på ett mer effektivt sätt når samma mål – att studenters ekonomi ska stärkas.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen**

8. Organdonation som norm

S-studenter vid Linköpings Universitet

Den första januari 2018 fanns ett behov av 817 organ för donation i Sverige enligt organisationen Mer organdonation. I snitt dör en person i veckan som hade kunnat överleva efter en transplantation. Det är också värt att nämna att Sverige ligger långt bakom andra länder när det kommer till antal människor som får hjälp genom organdonation, t.ex Spanien och Frankrike är bättre på att ta tillvara på organ som donerats.

Idag behöver man aktivt anmäla sig i Socialstyrelsens donationsregister eller fylla i ett donationskort för att ens organ och vävnader ska användas till att rädda en annan människa om man avlider på ett sådant sätt att det är möjligt. I en undersökningen som Socialstyrelsen gjort uppger sju av tio att de är positiva till organdonation men ändå är bara en tiondel av Sveriges invånare anmälda som donatorer i registret.

Genom att ändra utformningen på registret så att alla svenska medborgare är med från början, men har möjlighet att avregistrera sig, skulle man troligen öka antalet donatorer avsevärt. På så sätt kan man korta köerna och väntetiderna för svårt sjuka människor i behov av organtransplantation.

Därför yrkar jag

att 1.S-studenter ska verka för att det ska krävas ett aktivt "nej" för att inte stå med i Socialstyrelsens donationsregister.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för en bra motion. Vi delar motionärens problembeskrivning, och önskar att fler skulle anmäla sig till organdonationsregistret. Vi är dock skeptiska till den rådande formuleringen och vi vill se en redaktionell ändring i att-satsen.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen i sin helhet.**

9. Ta bort skrivningen om kristen tradition och västerländsk humanism i läroplanen

S-studenter vid Linköpings Universitet

I Lgr11 och Lgy11, läroplanerna för grundskolan, förskoleklass, fritidshemmet och gymnasieskolan som antogs 2011, beskrivs skolans värdegrund. Man skriver att skolans verksamhet ska bedrivas "i överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism".

Formuleringen uppkom i förarbetet med 1994 års läroplan. Frågan om läroplanen borde betona kristendomens historiska inverkan på den svenska kulturen över andra religioner var hårt omstridd. Den slutgiltiga formuleringen blev en kompromiss. När den nya läroplanen arbetades fram knappt 20 år senare behöll man skrivningen utan att debatten blossade upp på nytt, trots det stora engagemanget i frågan under 90-talet.

Jag menar att skrivningen om kristna värderingar och västerländsk humanism inte hör hemma i ett sekulärt och pluralistiskt samhälle. För det första för att humanismen är en livssyn och idéströmning som inte enbart härstammar från västvärlden. Den är universell vilket gör skrivningen om just västerländsk humanism förvirrande och onödig. För det andra för att religionsfriheten är en av grundstenarna i demokratin och det är fastslaget i svensk lag att skolan ska vara konfessionsfri. Att beskriva skolans värdegrund i form av solidaritet, jämlikhet och acceptans genom att peka på den kristna traditionen att värna dessa värden är också onödigt.

Därför yrkar vi:

att 1. Att S-studenter ska verka för att skrivningen om kristen tradition och västerländsk humanism tas bort ur läroplanen.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Vi i förbundsstyrelsen förstår problemformuleringen som motionären presenterar i denna motion. Sverige har haft en stark grund inom kristendomen genom flera årtionden. I och med denna starka grund har både den kristna traditionen och västerländsk humanism gynnat den demokratiska utvecklingen i Sverige. Medan anser vi att den kristen tradition och västerländsk humanism är en viktig grundbult i vår kultur.

Vi anser även att läroplanen ska bestämmas utifrån professionella och kollegiala grundbultar och inte gå in och påverkas på denna detaljnivå av politiker.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen i sin helhet.**

10. Utred avkriminalisering av eget narkotikabruk

S-studenter vid Linköpings Universitet

Sveriges nuvarande lagstiftning som gör det kriminellt att vara påverkad av narkotika kritiserar av allt fler inom forskningen, senast i en rapport i den medicinska tidskriften the Lancet. Ett tydligt exempel på varför är för att Sverige är det land inom EU där näst flest människor om året dör i narkotikarelaterade skador. 2015 rapporterade Sverige in 661 dödsfall till EU:s narkotikabyrå EMCDDA, ett decennium tidigare var samma siffra 225. Det är nästan en tredubbling på tio år. Som ett första steg i förändringen av narkotikapolitiken vill vi från S-studenter vid Linköpings universitet se att lagen om kriminaliseringen av det egna bruket utvärderas.

När lagen infördes 1988 gjordes ett avsteg från en av de straffrättsliga principerna som innebär att inte straffa någon för en handling som är riktad mot den egna personen. Flera brukarorganisationer riktar kritik mot lagen då den i praktiken innebär att inte bara ambulanspersonal utan även polis åker ut på överdoser. Hur många personer det hindrat från att ringa 112 är det ingen som vet.

De som var kritiska till kriminaliseringen av eget bruk lyfte en farhåga att den skulle innebära att polisen riktade om sina resurser från langare till brukare. Idag, 30 år senare, ser vi flera tecken på att de har besannats.

Förra året utförde polisen 40 000 urinprov, vilket visar på en fyrdubbling under 2000-talet. Det är tydligt att utvecklingen inte beror på en ökad drogkonsumtion då statistiken även visar att 25 procent av dessa var negativa, i jämförelse med 10 procent i den tidigare mätningen. Dessa urinprov görs dessutom av Riksmedicinalverket till en kostnad av 1 000 kr styck. Vi menar att det borde vara mer effektivt för en redan hårt ansatt polismyndighet att istället rikta om resurserna och försöka komma åt distributörerna eller lösa andra brott som ligger på hög.

Vi är som tur är inte ensamma om att vilja utvärdera och reformera narkotikapolitiken. Senast i december bestämde sig det norska stortinget för att avkriminalisera det egna bruket, och här i Sverige har Vänsterpartiet sedan länge velat se en reformering och nu höjs även röster i från borgerligt håll inom både Centerpartiet och Liberalerna.

Vårt partis värdegrund bygger på att vi alla är en del av samhällsbygget. Idag ser vi att personer med narkotikaproblematik är en grupp som ofta faller utanför skyddsnetet. Det kan vi inte acceptera i ett välfärdsland som Sverige. Vi kan inte fortsätta blunda för dem som far illa, bara för att vi så gärna vill hålla fast vid visionen om att det inte ska finnas någon narkotika i vårt samhälle.

Lagen om kriminalisering av eget bruk har inte utvärderats en enda gång sedan den infördes för 30 år sedan. Därför bör det knappast betraktas som kontroversiellt att påstå att det nu är dags för en översyn. Svensk narkotikapolitik behöver förbättras och det här är ett första steg på vägen mot att få ner den narkotikarelaterade dödligheten.

Därför yrkar vi att:

att1.Att S-studenter verkar för att det tillsätts en utredning av lagen om kriminalisering av eget narkotikabruk.

Motionssvar för motion 10 och 31:

Förbundsstyrelsen tackar för motionerna. Utredningar är ett verktyg som används för sätta agendor och inte ett neutralt verktyg. Utredningar laddas med syften, metoder och andra samhällsvetenskapliga verktyg för att påverka beslutsfattare. Det Socialdemokratiska studentförbundet bör ta ett tydligt ställningstagande emot de tendenser för drogliberalisering som syns i västvärlden.

Vi måste i högre grad framhäva drogfria inkluderande miljöer. Fokus i svensk politik bör då inte läggas på en omdaning av rådande lagstiftning utan snarare på hur vi kan arbeta med nya metoder för att stärka myndigheters arbete för att förebygga drogkulturer. Drogbruk och klass tenderar att uppvisa starka korrelationer där risken för missunnsamt användande är större inom utsatta målgrupper, med större följd effekter sett till brottspåföljd, fysiska skador i form av exempelvis sjukdomar eller effekter på privatliv och delaktighet på arbetsmarknaden.

Vi bör istället beakta en försiktighetsprincip. Rådande lagstiftning har framgångsrikt hållit nere droganvändandet jämfört med europeiska nivåer, och därför behövs främst åtgärder för att lyfta folk från samt att hantera drogberoende. Regionerna måste i fullkomlig grad erbjuda sprututbytesprogram och naloxonprogram för att högre grad undvika överdoser och smittspridning.

Att öppna en utredning med fokus på, liksom motionernas namn antyder, att utreda avkriminalisering av eget drogbruk är däremot oönskat. En eventuell utredning bör komma ur sjukvårdens behov på initiativ av den professionella yrkeskåren.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionerna i sin helhet.**

11. Öppna nätbaserade kurser – För ett livslångt lärande och en modern folkbildning

S-studenter vid Linköpings Universitet

Kompetensbrist anses av många företag i Sverige vara det absolut största hindret för tillväxt.

Det finns samtidigt många arbetslösa i Sverige men som saknar den kompetens som krävs där jobben finns. Vi behöver därför stärka kompetensutvecklingen för att stärka tillväxten och minska arbetslösheten. Vi behöver dels se till att fler får möjlighet till utbildning. Vi behöver också se till att den kompetens som finns fortsätter vara relevant. Utvecklingen inom samhället går snabbare och snabbare och den kompetens som efterfrågas idag är inte den som efterfrågas imorgon. Ser vi tillbaka 10 år hade vi knappt apputvecklare eller digitala marknadsföringsspecialister. Vem vet vilka jobb som finns om ytterligare 10 år? Den snabba utvecklingen gör att vi behöver övergå från att se utbildning som en sak man gör när man är ung till att övergå till ett livslångt lärande. För att uppnå detta behöver vi göra utbildning tillgänglig för alla. Ett sätt att uppnå detta är att den kunskap som finns på våra högskolor och universitet görs tillgänglig för alla Sveriges medborgare genom öppna nätbaserade kurser, så kallade Massive Open Online Courses. Dessa finns i många varianter men gemensamt för alla är att föreläsningar, kursmaterial och uppgifter görs tillgängliga för vem som helst online. Stora universitet som Stanford och MIT har satsat stort på detta och genom förhållandevis lite extra arbete har föreläsare kunnat nå ut till hundratusentals om inte miljontals människor, istället för ett hundratal åhörare. Detta innebär att kostnaden för utbildning kan göras väldigt mycket billigare.

Öppna nätbaserade nätkurser bör dock inte ses som en konkurrent till traditionell undervisning, snarare som ett komplement. Dessa kurser kan vara ett sätt att vidareutbilda sig inom sitt yrke samtidigt som man arbetar, ett sätt att lära sig mer om ett ämne innan man börjar studera på heltid eller som ett sätt att på sin fritid bli mer allmänbildad. Öppna nätbaserade nätkurser skulle även kunna vara ett inslag i traditionell utbildning för att kunna del av spetskompetens som annars inte finns tillgänglig på sitt lärosäte.

I dagsläget ges inte öppna nätbaserade kurser den uppmärksamhet eller resurser de förtjänar. Det råder även oklarheter kring vilket mandat universitetet och högskolorna har att bedriva dessa.

Därför yrkar vi:

att1. S-studenter ska verka för att universitet och högskolor ska ges ett tydligt mandat att kunna anordna öppna nätbaserade kurser.

att2. S-studenter ska verka för att universitet och högskolor ska ges särskilda anslag ämnade åt öppna nätbaserade kurser.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Vi håller med motionären i att öppna nätbaserade kurser kan fylla en viktig funktion både i folkbildande syfte och som kompetensutveckling för personer på arbetsmarknaden. Som ett led i att utöka möjligheterna för det livslånga lärandet så krävs det insatser som underlättar för att fler ska ta del av den kunskap som finns på våra lärosäten. Just nu pågår en utredning av styr- och resurssystemet på högskolor och universitet. Utredningen har bland annat i uppgift att se över hur systemet kan skapa bättre förutsättningar för livslångt lärande, genom att ge förslag på hur olika insatser ska utformas samt finansieras.

Förbundsstyrelsen anser inte att satsningar på öppna nätbaserade kurser inom ramen för dagens styr- och resurssystem skulle vara ändamålsenligt. Trots att motionären föreslår särskilda anslag för detta så ser vi ändå att dessa resurser då kommer att behöva tas ifrån något annat och vi vill inte se en situation där exempelvis grundutbildningen riskerar att urholkas. För att vi ska kunna ställa oss bakom en insats som denna vill vi, förutom att se en hållbar finansieringslösning, se förslag på hur kurserna ska valideras och hur lärosätenas ansvar för kompetensutveckling ser ut i förhållande till vad som bör bekostas av företagen själva.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen**

12. Styr upp bemanningsföretagen

S-Student vid Linköpings Universitet

Bemanningsföretag utarmar arbetares rättigheter och möjligheter till medbestämmande på arbetsmarknaden. Skillnaden i anställningsform sår splitt mellan löntagare istället för att ena dem i en kamp för bättre arbetsvillkor. Vi vill därför skräpa reglerna kring bemanningsföretag och kring hur andra företag får anställa och utnyttja bemanningsföretagens tjänster.

Incitamenten för att engagera sig fackligt på sin arbetsplats minskar drastiskt med en bemanningsanställning. Tanken med bemanningsföretag när de kom till var att kunna hjälpa företag i tider av hög efterfrågan. De fackliga organisationerna ställde sig bakom idén och intentionen för att konkurrensstärka svensk produktion. Dock har detta system överutnyttjats, av arbetsgivarna. Bemanningsföretagen bidrar till en stor splittring på arbetsplatser och innebär en otrygghet för arbetaren. Här måste vi ta ställning. Och agera. Om bemanningsföretagen ens skall verka på svenska arbetsmarknad måste de regleras hårdare.

Den svenska modellen bygger på att arbetsmarknadens parter kommer överens, här skall inte politik vara ett stort inslag, dock är situationen svår för arbetarna som behöver stöttning. Lagstiftning ska inte vara ett självklart inslag i medlandet mellan parterna på arbetsmarknaden men kan komma att behövas i detta fall.

Vi i S-Student vid Linköpings Universitet vill ha en tydligare och skarpare lagstiftning kring bemanningsföretagens och företagens makt gentemot löntagarna.

att1.S-Studenter ska verka för att det av den totala bemanningen på ett företag max får förekomma 10 % anställningar via bemanningsföretag över ett kalenderår.

att2.S-Studenter ska verka för att anställda vid bemanningsföretag alltid ska erbjudas en fast anställning efter 3 månaders anställning vid ett bemanningsföretag.

att3.S-Studenter ska verka för en skärpt lagstiftning kring bemanningsföretag generell.

att4.S-Studenter antar motionen i sin helhet och driva den gentemot det Socialdemokratiska Arbetarepartiet på nästa kongress.

Motionssvar:

Motionären lyfter en viktig fråga som gäller frågan kring bemanningsföretag. Den svenska modellen går ut på att det ska finnas starka parter på arbetsmarknaden där fler människor får möjlighet till fast anställning, men så är det inte idag. Det är en fråga som vårt parti berör ständigt och något som även LO arbetar med utifrån problematiken där visstidsanställningar staplas på varandra. Förbundsstyrelsen ser dock problem med att vara allt för noga i att peka ut en viss gräns på hur länge ett företag får använda sig av bemanning, men även i att förbundet ska binda sig i att driva frågan gentemot kongressen då vi inte har den möjligheten.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:

avslå att-sats 1

bifalla att-sats 2

besvara att-sats 3

avslå att-sats 4

13. Ett jämlikt skolval är möjligt

SSK

Att det fria skolvalet bidragit till ökad segregation och ojämlikhet i den svenska skolan är väl etablerat. Ett så kallat kontrollerat skolval kan säkerställa en jämlik skola där elever från olika bakgrunder möts och har dessutom en reell möjlighet att bli verklig.

Ett kontrollerat skolval innebär att vissa grupper till exempel de från en mindre gynnsam socioekonomisk/studiebakgrund ges förtur i valet av skola. På samma sätt kan de med en mer gynnsam bakgrund prioriteras ner. Det innebär att elever inte alltid får den skola de önskar men att en jämlik elevsammansättning garanteras.

Genom tydliga och hårda krav gentemot skolhuvudmännen på hur stor andel elever från olika bakgrunder som ska ingå i elevunderlaget går det på så vis att säkerställa en blandad elevsammansättning. Detta system har bland annat används i Nederländerna och Danmark .

Förtillfället förespråkar S-studenter en urvalsprincip till grundskolan baserat på upptagningsområde. Detta har flera nackdelar. En sådan är att boendesegregationen kan göra det svårt att skapa upptagningsområden som säkerställer en jämlik blandning av elever från olika bakgrunder.

En annan nackdel med att driva upptagningsområde som den huvudsakliga antagningsprincipen är att det är svårt att få gehör för en sådan reform i dagens politiska klimat.

Styrkan med ett kontrollerat skolval är således att det säkerställer en jämlik blandning av elever samtidigt som en viss valfrihet existerar. Ännu en styrka är att det redan finns flera aktörer som förespråkar liknande antagningssystem, däribland skolkommissionen samt SSU .

Mot bakgrund av detta yrkar SSK:

att1.S-studenter tar ställning för att ett kontrollerat skolval med fokus på en jämlik elevsammansättning är det bästa alternativet till det fria skolvalet.

att2.S-studenter skriver in reformen om ett kontrollerat skolval i sitt reformprogram.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen vill tacka för motionen och håller med om grundproblemet som beskrivs i motionen. Däremot ser vi att de förslag som lyfts i motionen snarare innebär att försöka plåstra om ett system som inte är fungerande. Vi har ett beslut mot fritt skolval och SSU driver redan frågan om förändrad form av skolvalet, så vi föreslår kongressen att avslå motionen.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen i sin helhet**

14. Dags för ett modernt bostadsbidrag!

SSK

Klassamhället gör sig tydligt på dagens bostadsmarknad i form av segregation, trångboddhet och utsatthet. Trots att det under den senaste mandatperioden byggts mer än på länge så är det alltför många som inte har råd att efterfråga de bostäder som byggs.

Bostadsbidraget är ett träffsäkert fördelningspolitiskt instrument som ökar möjligheten att efterfråga en bostad hos de hushållen med lägst inkomster. De senaste tjugo åren har inte bidragets storlek hängt med utvecklingen i ekonomin och andelen som får ta del av bidraget har blivit allt färre .

Det är idag väldigt få som kvalificerar sig för bostadsbidraget och bidraget storlek täcker inte behoven. Unga mellan 18 – 29 år kan få bostadsbidrag men en låg gräns för hur hög hyran får vara (som inte är anpassad efter dagens bostadsmarknad) samt strikta inkomstkrav gör att få kvalificerar sig till bidraget. Ensamstående och familjer med barn kan även få bostadsbidrag men hårda inkomstkrav gör att allt för få får ta del av något större bidrag.

Att höja och bredda bostadsbidraget skulle ge fler hushåll möjlighet att efterfråga de bostäder som byggs och skulle vara ett medel för att motverka segregation och trångboddhet. Den fördelningspolitiska profilen på bostadsbidraget gör att en höjning av bidraget skulle öka den ekonomiska jämlikheten i stort och skulle ge ett välbehövligt tillskott till unga och ensamstående föräldrar med svag ekonomi.

Mot bakgrund av detta yrkar SSK på:

att1.S-studenter tar ställning för ett höjt bostadsbidrag

att2.S-studenter tar ställning för ett breddat bostadsbidrag som gör att fler grupper kvalificerar sig till detta

att3.S-studenter tar ställning för att processen för att söka bostadsbidrag förenklas

att4.S-studenter skriver in målet om ett modernt bostadsbidrag i sitt reformprogram

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen och håller med om de problem som motionären tar upp. Hyresnivåerna i många städer är alldeles för höga och boendet upptar därför en för stor del av månadsinkomsten för många unga och studenter. Även om det stora problemet egentligen har varit en låg historisk byggtakt så behöver fler åtgärder vidtas för att minska dessa bostadskostnaderna. En höjning av bostadsbidraget kan dessutom öka efterfrågan på hyresrätter i relation till ägda bostäder, vilket då skulle kunna korrigera ränteavdragets snedvridande effekter på efterfrågan. Precis som motionären lyfter fram behöver bidraget dessutom breddas för fler grupper. Däremot så tycker vi att bostadsbidragets ansökningsförfarande redan är enkelt i nuläget. För att inkludera förslaget i reformprogrammet hade detta däremot behövt inkomma under remissrundan eller under åsiktstorget.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:

bifalla att-sats 1 och 2
avslå att-sats 3 och 4

15. Inför köttskatt!

LSSK

I miljödebatten diskuteras en rad olika reformer som skulle kunna minska Sveriges utsläpp och en del reformer har redan genomförts såsom flygskatten. En utsläppskälla som diskuteras lite i relation till hur skadlig den är är köttkonsumtionen. Att få fram exakta siffror på utsläpp är svårt men det står klart att köttproduktionen är en av de absolut största källorna till utsläpp. Uppskattningar om animalieproduktionens utsläpp ligger på runt 10-15 % av världens totala utsläpp och kött är en stor del av detta. Dessutom är produktionen av nötkött en huvudanledning till skövlingen av regnskog som på sikt minskar jordens möjlighet att absorbera växthusgaser.

Problemet förstärks av att den svenska köttkonsumtionen har ökat markant och fortsätter att öka. Det räcker inte med konsumentmakt för att lösa ett av världens största miljöproblem, vi måste ha strukturella lösningar på strukturella problem. Införandet av en köttskatt skulle vara en effektiv åtgärd som motverkar den ökande köttkonsumtionen och skulle göra mycket för att minska Sveriges utsläpp, precis som flygskatten kommer att göra för flygandet.

att1.S-studenter verkar för införandet av en svensk köttskatt

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Vi delar oron över animalieproduktionens klimatpåverkan och tror att tydliga ekonomiska åtgärder behövs för att få bukt med utsläppen. Precis som att transporter beskattas för sina negativa externa effekter så tycker vi att detta även borde gälla för köttkonsumtionens effekter på miljön. En köttskatt är ett tydligt steg i arbetet för en grön ekonomi och någonting vi därför bör driva.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen:
Att bifalla motionen i sin helhet.

16. Låt EU-medborgare göra abort i Sverige

S-studenter vid Linköpings universitet

Konservativa idéer är på frammarsch i Europa och detta betyder innebär att kvinnors och minoriteters rättigheter ifrågasätts och går bakåt. Ett tydligt exempel för detta framkommer i en rapport från Europarådet från 2017 där det fastslås att kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter hotas. Enligt rapporten har det framkommit förslag om totalförbud för abort i Spanien, Polen, Litauen och Slovakien. År 2016 motades ett förslag om att helt förbjuda abort i Polen tillbaka efter massiva protester. Men med tanke på den mörka utveckling – eller ska man säga avveckling – som nu sker i Europa vet vi inte hur lång tid det tar innan ett sånt här kvinnofientligt förslag blir verklighet.

Denna utveckling är för oss socialdemokrater och tillika feminister helt oacceptabel. En kvinnas rätt att få bestämma över sin egen kropp bör vara okränkbar. I sann internationell solidarisk anda borde det vara en självklarhet för oss som föregångsland att erbjuda människor att komma hit för att utföra aborter.

I Sverige har fri abort varit lagligt sedan 1975 och årligen utförs 35 000-38 000 aborter. Om du behöver betala för din abort kostar det mellan 350-700 kronor. Det här är något som vi absolut skulle kunna erbjuda fler kvinnor. Det faktum att det i världen dör 70 000 kvinnor varje år på grund av illegala aborter gör att vi än mer måste våga prata om den här frågan. "

Att S-studenter ska verka för att det ska bli möjligt för EU-medborgare att göra abort subventionerat i Sverige.

att1.S-studenter gör motionen till sin egen och skickar den vidare till socialdemokratiska riksdagsgruppen

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen och delar till viss del motionärens problemformulering. Den ökande fascistiska och kvinnohatande rörelsen i Europa vinner mark och begränsar allt mer aborträtten.

Vi ser dock att en skrivning om att subventionera aborter i Sverige är problematisk, för Sveriges sjukvård är inte lösningen på hela Europas abortpolitiska problem.

Vi ser inte att det stora problemet handlar om huruvida det bör vara subventionerat, eller till vilka nivåer. Det handlar snarare om det europeiska sjukförsäkringssystemet som kopplar sjukvård utomlands till landet där det är olagligt, det vill säga att när någon utför en abort i ett annat land får hemlandets myndigheter reda på detta vilket kan ge påföljder.

Rätten till abort är okränkbar, men förbundsstyrelsen tror inte att det är subventionsnivåer som är det viktiga i frågan.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
Avslå motionen i sin helhet.**

17. Lånefinansiera höghastighetstågen!

LSSK

En fungerande infrastruktur är en förutsättning för en stark miljöpolitik. Endast genom att flytta fler transporter från flyg- och biltrafiken till tåg kan vi nå ett fossilfritt samhälle. Höghastighetståg är grundläggande för denna utvecklingen, där en snabb utbyggnad är den enda möjligheten att nå upp till klimatmålen i tid. Det är tydligt att regeringens ambition att bygga ut höghastighetstågen i den takt som "ekonomin tillåter" inte kommer att räcka. Med en sådan tidsplan kan det dröja tills 2040 innan tågen är i drift. Sverigeförhandling, det vill säga den utredning som tillsattes att utreda höghastighetstågen, föreslår istället en snabbare utbyggnad, med en lånefinansierad utbyggnad. Därför måste vårt förbund stå upp för en stark infrastrukturspolitik som vågar satsa på ett miljösmart och effektivt tågssystem.

att1.S-studenter verkar för att höghastighetstågen byggs ut i enlighet med Sverigeförhandlingens förslag

Motionssvar:

Se motion 5

18. Det ska löna sig att arbeta – inte att dö

Laboremus

Socialdemokraterna har ett partiprogram fyllt med vassa reformförslag som måste finansieras. Redan Augustus införde arvsskatt för att finansiera sina utgifter. Det är den enklaste skatten att försvara från olika ideologiska håll och kanter, eftersom ärvd rikedom är en uppenbar orättvisa. Till och med Adam Smith sa att det var absurt att ha makten att förfoga över resurser även efter sin död. Ingen förtjänar någon annans miljon och idag har majoriteten av miljardärerna ärvt sin förmögenhet. Länder som idag har en arvsskatt är Frankrike, Spanien, Finland, Danmark, Storbritannien och USA.

Inkomstskatten kan påverka din motivation att arbeta. Bolagsskatten kan hämma företagets tillväxt. Det är svårt att på rak arm argumentera för vilken nackdel för småföretagaren och den lilla människan en arvsskatt har. Att fördela rikedom, bort från människor som inte gjort sig förtjänt av den, till samhällets minst gynnade grupper är enbart till samhällets fördel. Även om de ekonomiska vinsterna med skatten kan diskuteras skickar det likväl en viktig signal om vilket samhälle vi vill ha. Ett samhälle där din bakgrund inte ska bestämma dina möjligheter till självförverkligande.

Eftersom det finns så många starka och liberalt klingande argument för arvsskatten så borde vi inget annat än att anta att vi kan få en överenskommelse gällande arvsskatten över blockgränserna. Skattens progressivitet kan givetvis diskuteras. Inkomsterna av arvsskatten måste förståts överskrida kostnaden att administrera den. Därefter är procentsatsen och dess progressivitet en öppen fråga.

Det enda sättet att finansiera våra vassa reformer är givetvis inte genom arvsskatten, den borde vara en del av en större skattereform där fokus ligger på att beskatta förmögenheter och kapital högre än arbete.

***att1.S-studenters ordförande driver frågan om arvsskatt gentemot partistyrelsen i samtal om skattereformer.
att2.S-studenter antar motionen och skickar den som sin egen till den socialdemokratiska riksdagsgruppen***

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en bra motion. Vi håller helt med om att vi ska beskatta kapital snarare än arbete, och att arvsskatten kommer vara en viktig del i det progressiva skattesystem S-studenter vill se. S-studenter har tidigare drivit frågan och kommer att fortsätta att göra det.

När det gäller att-sats 2 kan inte S-studenters ordförande skicka en motion till den socialdemokratiska riksdagsgruppen med den enda att-satsen att ordföranden ska driva en fråga gentemot partistyrelsen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:

besvara att-sats 1

avslå att-sats 2

19. En humanare sjukförsäkringspolitik

Laboremus

År 2008 röstade den dåvarande borgerliga regeringen för att kraftigt försvåra förvärvsarbetare rätt till sjukpenning vid sjukdom. Detta innebar att bland annat att svårt cancersjuka människor blev av med sin sjukersättning och tvingades att söka arbete. Socialdemokraterna röstade nej till denna försämring av rätten till sjukpenning. 2010 var det ett viktigt vallöfte från partiet att de skulle verka för en avskaffning av dessa försämringar.

Sedan nuvarande regering tillträdde har man tagit den bortre tidsgräns i sjukförsäkring som innebär att om du inte kunnat utföra ditt arbete under de senaste 2,5 åren så blir du av med din sjukpenning oavsett om du är dödsjuk och inte tar sig ur sängen. Däremot har regeringen inte gjort någon förändring av de fasta tidpunkter av bedömning av arbetsförmågan i rehabiliteringskedjan. Det innebär bland annat om en arbetstagare efter sex månader bedöms med sin skada kunna utföra ett annat arbete än det som personen har idag blir personen av med sjukpenning. Vid bedömningen tas det ingen hänsyn till om personen har de kvalifikationer som utbildning och arbetslivserfarenhet som krävs för de jobb som försäkringskassan anser att personen skulle kunna arbeta med.

Till exempel anses en industriarbetare som råkat utföra en arbetsskada men som försäkringskassan hävdar skulle kunna arbeta som hjärnkirurg med sin arbetsskada och ingen sjukpenning betalas därmed ut. I bedömningen tar försäkringskassan ingen hänsyn till att personen bara har grundskoleutbildning och endast en 30-årig arbetslivserfarenhet av industriarbete, vilket inte är de kvalifikationer som krävs för tjänsten och personen blir arbetslös för en arbetsskada. Detta är en politik som inte är värdig ett parti som vill stå upp för arbetare och de svaga i samhället.

Regeringen har även satt upp ett mål om att minska antalet sjukpenningdagar från 10,8 till 9 dagar år 2020. Detta innebär att försäkringskassan kommer bli hårdare i sin bedömning av rätten till sjukpenning och att fler personer kommer att förlora sin rätt till

sjukförsäkring. Tidigare studier från Försäkringskassan visar också att många LO-medlemmar, framförallt kvinnor och invandrare, blir hårdare bedömda än andra, när kraven på rätten till sjukpenning försämras. Istället borde regeringen verka för att minska antalet sjukdagar och istället satsa på att förbättra arbetsmiljön för att minska den psykiska ohälsan samt bedriva en politik för att minska värdköerna. Då kan personer som råkar utför arbetsskador snabbare återgå till arbetet när de får sin operation i tid.

Därför yrkar Laboremus:

att1.S-studenter antar motionen som sin egen och gentemot partiet driver att försäkringskassan i sin bedömning ska ta hänsyn till om personen har de meriter och kvalifikationer krävs för de arbeten som försäkringskassan anser att personen efter 6 månader skulle kunna arbeta med istället för sitt gamla jobb. Om personen inte har de kvalifikationer och meriter som krävs för jobben ska sjukpenning fortsätta att betalas ut.

att2.S-studenter antar motionen som sin egen och gentemot partiet driver att avskaffa målet om att försäkringskassan ska minska antalet sjukpenningdagar från 10,8 till 9 dagar år 2020.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för en bra motion. Vi delar motionärens problembeskrivning och tycker försäkringskassans nya målsättning är illa. Försäkringskassans funktion är att facilitera ärendena, medan de saknar förmågan att arbeta förebyggande. Det är inte i sig fel att försöka minska antalet uttagna sjukdagar men det sker genom en bättre sjukvård och ett sundare arbetsklimat – med fokus på fritidslinjen snarare än arbetslinjen.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
bifalla motionen i sin helhet.**

20. Det ska vara lättare att bryta malm!

Laboremus

I Sverige har vi mycket av mineralen magnetit, vilket innebär att vi med enkla billiga metoder kan hitta malm med hög järnhalt att bryta. Trots de geologiskt lovande förutsättningarna har vi enbart 10 järnmalmgruvor. Att jobba i gruva är attraktivt, att driva gruva är lönsamt men att starta gruva är dyrt och svårt. För att stärka Sverige som järnmalmnation måste vi göra det enklare att starta gruvor. Både vad gäller finansiering och tillståndprocess. Idag kan det ta tio år från det första prospekteringsstillståndet till att gruvan är på plats.

Eftersom järnmalm ofta säljs vidare till stålproducenter som har specifika stålrecept krävs god framförhållning för att få kunden att ändra i receptet och ta in en ny sorts järnmalm. Behovet av framförhållning och planering mellan stålproducent och järnmalmsbrytare i kombination med den långa oberäknliga tillståndprocessen gör det enormt svårt att få verksamheten att gå runt för den nyetablerade malmbrytaren.

Bergsstaten, som är myndigheten som behandlar majoriteten av tillstånden som krävs för att starta gruva, bör därför ha större ansvar att se till att processen går snabbare samt få de resurser som krävs för att det ska kunna göra det. Tiden som gruvan inte är i drift på grund av långdragen handläggning innebär stor ekonomisk förlust för Sverige.

Laboremus yrkar därför

att1.S-studenter ska verka för att offentligt ägda bolag ska starta fler gruvor

att2.S-studenter verkar för att handläggning av gruvärenden ska gå snabbare

Motionssvar

Förbundsstyrelsen tackar motionären för motionen. Handläggningstiderna åsyftar till att utvärdera risker med gruvnäring i specifika områden. Samtidigt ska det offentliga inte lägga sig i privata aktörers investeringsbeslut. Vidare slår kortare handläggningstider hårt mot miljöprocesserna. Exempel på dessa är gruvor som försämrat vattenkvaliteten, Gruvbolag ska inte vara en arbetsmarknadsåtgärd, nya arbeten för ett nytt samhälle som samtidigt inte avbefolkar landsbygden måste växta fram på ett hållbart sätt. Förbundsstyrelsen delar dock motionärens bild av att naturresurser ägs av det offentliga, inte

privata. --- Det bör regleras med starkare beskattning av mineraler och naturresurser så att företag ej kan gynnas av dessa gratis, inte genom en offentlig politik för eller mot gruvor oberoende av behovet.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen i sin helhet.**

21. Inga nya djärva mål - avskaffa reformprogrammet

Laboremus

S-studenter har idag tre stycken olika politiska program. Ett mer övergripande i form av det allmänpolitiska, ett mer specifikt i det utbildningspolitiska och sedan också reformprogrammet. En utgångspunkt för reformprogrammet när det först skapades vara att samla ett antal konkreta reformer för S-studenter att driva, i kontrast till det mer övergripande allmänpolitiska programmet. Tanken var god, men problemet är att reformprogrammet idag har svällt till att innefatta ett 40-tal reformer, i många fall föga mer konkreta än allmänpolitiska programmets skrivningar. Som exempel kan "Sjösätt framtidens miljonprogram" nämnas. Detta skapar förvirring, samt överarbete i och med att vi ska fatta beslut om det varje kongress.

En ytterligare problematik är förhållandet till de inskickade motionerna. Många medlemmar lägger ner mycket tid på att skriva och sedan debattera motioner såväl innan som under kongressen. Reformprogrammet å andra sidan skapar inte samma typ av engagemang. Miljödelen klubbades exempelvis utan debatt på kongressen 2017. Förbundet har även idag ofta en stor enighet, vilket gör att många motioner bifalls utan att det sedan sker särskilt mycket mer. Detsamma gäller även flertalet punkter i reformprogrammet,

Med detta som utgångspunkt är det tydligt att något behöver rättas till vad gäller reformprogrammet. Ett förslag skulle kunna vara en återgång till ett reformprogram med 5-10 skarpa frågor som förbundet ska driva särskilt aktivt under kommande år. Det skulle främja debatten under kongresserna och få processen att kännas mer meningsfull då det förankrats en prioritering mellan frågorna i hela förbundet. Det politiska samtalet skulle på så vis vitaliseras.

Därför föreslår vi:

att1.S-studenter under kongressen 2019 skrotar 2018 års reformprogram

att2.S-studenter under kongressen 2019 antar ett nytt reformprogram bestående av fem konkreta reformer att verka för under det kommande verksamhetsåret.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Reformprogrammet har många styrkor. Det är nämligen det enda program där förbundsstyrelsen kan ta initiativ till konkreta förslag och reformer för att kongresser ska ta ställning för eller mot, då allmänpolitiska inte är konkret och utbildningspolitiska tyvärr inte berör något annat än en väldigt specifik del av förbundets politik, långt ifrån hela.

Reformprogrammet är genom detta en möjlighet för förbundsstyrelsen att testa och förankra politik som man känner att förbundet vill driva.

Reformprogrammet har också en djupt folkbildande uppgift, då det är förbundets och kongressens sätt att öva på det konkreta politiska hantverket och hantera och diskutera en bredd av politiska områden, och därav behöver reformprogrammet vara omfattande och lyfta många olika sidor. En sådan begränsning av programmet till fem punkter skulle därmed vara kontraproduktiv.

Reformprogrammet har sett ut på olika sätt från år till år och skrevs senast om i en större revidering 2016. En större revidering, under ett verksamhetsår med två valrörelser, är inget annat än kapitalförstöring.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen i sin helhet**

22. Slopa Rut-Avdraget - Återinför klassbegreppet i jämställdhetspolitiken.

Laboremus

När Rut röstades igenom sågs det som ett rätt steg i jämställdhetsarbetet - dock ställer vi oss frågan för vem egentligen?

Under 70-talet så var jämställdhetsarbetet universalistiskt och när man utvecklade reformer skulle det gälla för alla kvinnor. Det var till exempel under 70-talet som dagis reformen drevs igenom som var ett historiskt steg för ett mer jämställt Sverige. Vi kommer i denna motion argumentera för att slopa RUT-reformen som är ett exempel på en negativ individualisering av jämställdhetspolitiken som osynliggör: klass, etnicitet och kön. Denna utveckling har lett till en polarisering mellan kvinnor från olika klasser och etniciteter, istället för att ta visionen om det delade ansvaret på det obetalda arbetet i hemmet så slipper fortfarande män att ta ansvar. Vi kommer argumentera för att RUT-avdraget inte har lyckats uppnå det den ämnade sig att göra. (1) Rut används idag endast av den rika medelklassen och (2) RUT-avdraget har inte lyckats få kvinnor i utanförskap i arbete.

RUT-reformen drevs igenom 2007 och syftade till en skattereduktion på hushållsnära tjänster. De borgerliga partierna argumenterade att detta var ett bra steg i jämställdhetspolitiken då den högtbildade medelklasskvinnan skulle kunna "köpa sig fri" från det obetalda arbetet i hemmet och ägna mer tid till att skaffa sig en gedigen karriär, samt att den lågutbildade kvinnan skulle få en möjlighet att slå sig in på arbetsmarknaden. Detta sågs även som ett integrationsprojekt, där den invandrade kvinnan skulle lämna utanförskapet bakom sig och kliva in på den svenska arbetsmarknaden.

RUT-reformen har dock inte lyckats med det de borgerliga partierna hävdade att den skulle. Forskning från 2009 visar att den totala skattereduktionen för RUT hade gått till den fjärdedel av hushållen som hade högst inkomstnivå, medans endast sju procent gick till grupper med den lägsta inkomstnivån. (Jordansson, Lane 2018 ss.20-21)

Liknande siffror återfinns 2013. Ytterligare statistik från SCB visar att den största andelen personer som utnyttjar hushållstjänster som berättigar skattereduktion återfinns i rika förortskommuner såsom Danderyd, Lidingö och Lomma. Vidare så visar statistik att endast 17 procent av de kvinnliga anställda vid ett RUT-företag kunde räknas till "kvinnor i utanförskap" som integrationspolitiken hänförs till (Jordansson, Lane 2018 ss.20-21).

Vi i Laboremus tycker inte att det är möjligt att skapa en hållbar jämställdhetspolitik när man samtidigt osynliggör orättvisor, klass, kön och etnicitet. Detta är bara ännu ett misslyckande från nyliberalismens tidevarv där jämställdhetspolitiska mål har förbundits endast med ekonomiska förutsättningar, och där det är upp till var och en och hitta en egen lösning. Detta har inte lett till en utbredd förbättring för många - utan endast för dem få, och vi på laboremus tycker därför det inte är rimligt att medelklassen får slippa "smutsen" och dessutom till ett subventionerat pris.

Laboremus yrkar därför:

att 1.S-studenter ska driva frågan om att slopa RUT-avdraget gentemot partiet i riksdagsgruppen.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för en bra motion. Vi håller med om att RUT-avdraget inte har fungerat som det var avsett från början, och att staten inte ska reducera skatt för köp av tjänster som endast kommer de rikaste till del.

Som jämställdhetsreform har RUT-avdraget inte haft någon effekt alls. Det är att lura sig själv om man tror att vi åstadkommer jämställdhet i hemmet genom att köpa tjänster som andra kvinnor utför, dessutom för låga löner. Att slopa RUT-avdraget är därför en god idé och något som S-studenter med sin klassmedvetna feminism kommer ha stor trovärdighet i.

Förbundsstyrelsen föreslår därför kongressen att:

bifalla motionen i sin helhet

23. Förbättrad arbetsmiljö, nolltolerans mot dödsfall på arbetsplatser.

Laboremus

Ingen ska behöva dö under sitt arbete. Detta kan tyckas vara en självklarhet, men faktum är att 2017 dog 55 personer på sina arbeten enligt Arbetsmiljöverket. Det är 55 personer för mycket, och mer än en person per vecka. Detta kan inte få fortgå, vi måste inför en nolltolerans mot dödsfall på arbetsplatser.

Många av dessa dödsfall beror på brister hos arbetsgivaren. Socialdemokraterna pratar idag mycket om trygghet och säkerhet. Vad kan då vara viktigare än att trygg kunna överleva en arbetsdag. När detta inte sker måste samhället slå tillbaka lika hård mot bristfälliga arbetsgivare som mot andra kriminella. Straffen för att bryta mot arbetsmiljölöslagstiftningen måste höjas!

Alliansen och SD har röstat nej till mera resurser till arbetsmiljöforskning, nej till förebyggande arbetsmiljöarbete, nej till förstärkt företagshälsövård, nej till förstärkt arbetslivsforskning och nej till fler arbetsmiljöinspektörer. Men vi på Laboremus kommer aldrig ge upp kampen om en förbättrad arbetsmiljö och nolltolerans mot dödsfall på arbetsplatser!

Laboremus yrkar därför:

att1.S-studenter driver frågan om nolltolerans mot dödsfall på arbetsplatser

att2.S-studenter driver frågan om skärpta straff för brott mot arbetsmiljölöslagstiftningen.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för en viktig motion. Arbetsmiljöfrågor är viktiga frågor som måste belysas i större utsträckning för att människor i sin vardag ska kunna arbeta i goda förhållanden. Andemeningen i denna motion är något vi med övertygelse håller med, därför är det också bra att arbetsmiljöverket har en nolltolerans mot dödsfall på arbetsplatser - även om det visar sig att det under 2017 dog 55 personer så är det ett ständigt arbete som pågår. Vår socialdemokratiska regering har kraftigt ökat resurserna till arbetsmiljöarbetet. Det betyder bland annat fler anställda arbetsmiljöinspektörer. Nu finns även en nationell arbetsmiljöstrategi som både fack och arbetsgivarorganisationer står bakom. Strategin innehåller konkreta åtgärder för ett hållbart arbetsliv och psykosocial arbetsmiljö, till detta ska tilläggas att arbetsmiljöverket antagit nya föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
besvara motionen i sin helhet.**

24. Monopolisera postutbärningen

Laboremus

Postverket bolagiserades och blev Posten AB 1991, två år senare avskaffades även Postens monopol på postmarknaden. En så grundläggande samhällsservice som postverksamheten bör skötas av det gemensamma och inte organiseras som vilken marknad som helst. Att postmarknaden inte kan betraktas som en vanlig marknad är också tydligt i postlagen där Posten AB (idag Postnord) ges ensamt ansvar för att erbjuda rikstäckande service. Det är uppenbart att en operatör som enligt lag måste bedriva verksamhet på marknader där det inte är lönsamt inte på ett rättvist sätt kan konkurrera med andra aktörer som kan välja fritt var de bedriver verksamhet.

De senaste årens upprepade uppmärksammanden om försämrade arbetsvillkor för brevbärare och annan personal tydliggör behovet av att driva postverksamheten gemensamt. Vinstintresset har ingen plats på en marknad som egentligen inte kan betraktas som en marknad över huvud taget.

Därför yrkar vi:

- att1.S-studenter antar motionen som sin egen och gentemot partiet driver att sammanslagningen mellan den danska och svenska posten ska brytas*
- att2.S-studenter ska verka för att återinföra ett statligt monopol på postmarknaden.*

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Idag råder stora problem inom posten, där viktig post försvinner och orsakar stora problem för individer såväl som företag. Förbundsstyrelsen delar motionärens bild om att posten idag inte fungerar optimalt men vill samtidigt poängtera att det handlar om kapacitet och att våra konsumtionsmönster ser annorlunda ut idag än för 20 år sedan. Näthandeln slog rekord i e-handel med 83 miljarder under 2017. Orsaken till postens problem är inte nödvändigtvis enbart avmonopoliseringen av posten, därmed är inte lösningen ett återförstatligande.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen i sin helhet.**

25. Reglera en oreglerad marknad

Laboremus

”Det börjar med en joint och går över i hasch och sen så är de inne i hela systemet!”

Detta språkbruk visar på den dikotomi som nolltolleransförespråkare har byggt upp genom år av politisk inverkan på en debatt i stagnation. Det är ett förhållningssätt som utgår från att välfärdssamhället skulle gå under om lagens långa arm inte slår hårt mot personer med andra konsumtionspreferenser. Det gör ont att se konsekvenserna av denna politik. Hur ett moraliserande kulturkrig målats upp och hur det slagit hårdast mot den unga arbetarklassen, medan de rikas barn knarkar glatt i sina segregerade områden. Hur polisen inte prioriterar grova narkotikabrott, samtidigt som de profilerar rasifierade för att öka sin statistik.

Med efterfrågan kommer utbud, oavsett hur detta förbjuds. Dagens repressiva narkotikapolitik bidrar till att skapa en svart marknad där vad som helst kan säljas till vem som helst. Detta gör att haschet kan finnas ett sms bort för många ungdomar, då langare inte bryr sig om någon åldersgräns. Adam Smith skrattar i sin grav när han ser sin osynliga hand driva denna lukrativa marknad framåt.

Det narkotikaklassade preparat som är mest förekommande är cannabis. Runt om i Europa används den idag som medicin och i sommar kommer den legaliseras för rekreationellt bruk i Kanada. Det krävs mera forskning på flera fronter angående denna växts påverkan på kroppen och samhället, men vi har länge negligerat faktum att dess påverkan på kroppen är mindre skadligt än det icke narkotikaklassade preparatet tobak. En viss dubbelmoral uppstår i jämförelsen och ska vi vara konsekventa så krävs förändring.

Det är höjden av ansvarslöshet att låta denna totalt oreglerade marknad existera och det krävs förändringar för att komma till bukt med problematiken. Att se till att arbetarklassens ungdomar som drabbas värst av den otrygghet får jämlikt socialt stöd som ungdomarna i socialt starka områden borde vara en grundpelare i arbetarrörelsens narkotikapolitiska riktlinjer. Men då måste ett alternativ skapas, som tar bort marknaden från våra förorter. Som möjliggör att polisens resurser fokuserar på den illegala marknaden och inte på individer med normbrytande preferenser.

För ett diversifierat, tolerant och kärleksfullt välfärdssamhälle.

Därför yrkar Laboremus följande:

- att1.S-studenter verkar för att det tillsätts en utredning kring statlig försäljning av cannabis.*
- att2.S-studenter verkar för en utredning om medicinsk cannabis kan bli tillgängligt för fler patientgrupper än idag.*

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Förlängningen av den osynliga handen är att förutsätta att människan är en *homo economicus* som baserar alla sina val på nyttomaximering och rationalitet. Eftersom det är visat att missbruket av cannabis kan leda till absinensliknande symptom faller argumentet om att marknaden reglerar sig själv. Prevalensen av cannabis, ecstasy och kokain betydligt lägre i Sverige än i de flesta jämförbara länder enligt statistik från FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå.

Vi tycker att det är upprörande att cannabis medicinska syften här sammanblandas med en legaliseringsdebatt, som syftar till att tillåta även rekreationellt bruk. Förbundsstyrelsen menar att detta är två helt olika debatter, där den ena syftar till smärtlindring för en grupp som har svåra sjukdomar och den andra till att tillåta ett narkotikabruk för att det är "kul". Trots att medicinsk cannabis kan fylla vissa syften så ser vi att det är läkemedelsverkets roll att utvärdera huruvida en person har rätt till denna typ av insats. Således är det en professionsfråga, inte en politisk.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att avslå motionen i sin helhet

26. Sjösett framtidens studiemedel!

Laboremus

Allt fler lyfter idag frågan om den moderna arbetsmarknaden och ett förändrat och mer flexibelt arbetsliv. Detta gäller inte enbart prekära yrken, utan allt fler kommer i framtiden behöva skola om sig till nya typer av yrken i takt med den tilltagande digitaliseringen och robotiseringen. Vi socialdemokrater har aldrig varit motståndare mot framtiden, utan istället sett till att möta den med tillförsikt och progressiva reformer. Problemet i detta fall är att vi idag har ett delvis föråldrat studiemedelssystem som inte främjar ett livslångt lärande.

Sverige har idag ett system som möjliggör för många men inte för alla. Systemet idag har också en rad olika effekter som hindrar studenter från att ha den studiegången som de önskar. Begränsningen av veckor, andelen lån kontra bidrag, återbetalningstakten, styrandet av hur man bör ta sitt studiemedel leder till ett system som begränsar studenternas möjlighet att styra sin studiegång. Vidare är dagens system problematiskt ur det hänseendet att det leder till att studenter känner sig manade att arbeta vid sidan av studierna för att klara sina levnadsomkostnader. Att studenter arbetar vid sidan av studierna är inte ett problem i sig, så länge det kommer på studentens initiativ att utveckla sig själv och inte som en effekt av att man inte klarar sig på sitt studiemedel.

En nyligen släppt rapport av Centrala studiestödsnämnden (CSN) visar att studiemedlet har blivit en allt viktigare del för studenternas ekonomi, samt att 43 % av studenterna jobbar och att var fjärde student anser att arbete vid sidan studierna påverkar studierna negativt. Samma rapport anger att knappt 25% av studenterna uppgett att deras studiemedel (lån och bidrag) inte täcker ens 75% av deras levnadsomkostnader.

En annan aspekt av detta är också att utöver att antalet veckor måste bli mer anpassningsbart för att utexaminerade studenter ska ha en större möjlighet att kunna återkomma till studier. Idag är antalet veckor förbrukade när man använt dem, utan möjlighet att kunna få tillbaka dem. Det får effekten att det är svårt för en student som varit ute i arbetslivet att kunna komma tillbaka till studier för att skola om sig till något annat. Om man använt upp sina veckor måste man hitta andra sätt att finansiera sin studiegång. Det måste finnas klara möjligheter för människor att återvända till universitet och högskolor för att byta karriär eller bilda sig livet igenom.

Ett problem som bör tas itu med omgående är dock det faktum att antalet bidragsveckor och låneveckor är sammanlänkande. Det innebär att om du studerar en termin och bara sökt bidrag från CSN förbrukar du även din rätt till lån från CSN under motsvarande antal veckor. CSN bör inte styra hur man finansierar sina studier genom att pressa studenter att belåna sig själva, utan CSN bör vara en möjlighet att finansiera sina studier, oavsett om man mottagit bidrag tidigare. Således vill vi att man delar upp bidragsveckorna och låneveckorna och att man förbrukar veckorna var för sig.

Sammantaget innebär detta att det är dags att sjösätta framtidens studiemedelssystem. En grundbult i den svenska modellen är öppenhet för utveckling, möjliggjort genom en aktiv arbetsmarknadspolitik som uppmuntrar omskolning. Nu är det dags att gå från ord till handling och visa att socialdemokratin har samma reformanda i det tjugoförsta århundradet som under efterkrigstiden!

Därför yrkar jag:*att1.S-studenter verkar för att antalet bidragsveckor och låneveckor frikopplas från varandra.**att2.S-studenter driver frågan om att reformera studiemedelssystemet***Motionssvar:**

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Vi håller med om motionärens problembeskrivning i att studiemedlet är för lågt i förhållande till en students utgifter. Flera rapporter visar att studenter har svårt att få pengarna att räcka till och det anser förbundsstyrelsen vara ohållbart.

Vi håller med om att studiemedelssystemet har många brister, men är inte övertygade om att den bästa lösningen vore att frikoppla antalet bidragsveckor och låneveckor. Vår bild är att en sådan lösning skulle behöva utredas närmare för att se hur det skulle fungera och vad det skulle skapa för effekter på exempelvis genomströmning och skuldsättning bland studenter.

Förbundsstyrelsen anser att vi redan driver förslag som går i linje med ett reformerat studiemedelssystem. I det utbildningspolitiska programmet som behandlas på kongressen återfinns flertalet förslag som berör studielön, ökat studiebidrag och sänkt fribelopp.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:**avslå att-sats 1****avse att-sats 2 besvarad**

27. Förstatliga studentmössorna!

Laboremus

Studentexamen och studentfirandet ska inte vara ett tillfälle att dela upp skolklasserna i sina respektive samhällsklasser. Mössan används en gång under en livstid och tvingar den mindre bemedlade att antingen spendera sina eventuella besparingar eller vara utan mössa bland sina klasskamrater.

Jämlikhet har ett egenvärde och även ifall alla studentmössor blir lite fulare utan marknadens hjälp så är det bättre än att vissa ska känna ekonomisk oro över att ta studenten, eller att företag ska utnyttja ungdomars vilja att passa in.

Att kommersialisera examensdagen och sätta press på eleverna att "investera" i sin studentdag är inte bara omoraliskt, det lägger fokus på fel saker. Fokus på examensdagen ska vara att studenterna klarat sig igenom 12 år folkskola - vi ska inte lyfta fram deras respektive klasstillhörighet genom mössor av varierande kostnad och kvalitet.

Laboremus yrkar därför*att1.S-studenter antar motionen som sin egen och gentemot partiet driver att staten ska upprätta egen studentmösseproduktion med monopol.***Motionssvar:**

Förbundsstyrelsen vill tacka för motionen. Vi håller med om att ta studenten alltför ofta är en klassfråga. Det kan vi såklart inte acceptera men vi är inte säkra på att den vägen som motionären föreslår är den rätta. Staten har nästan inga statliga bolag och ska alltså nu upprätta ett statligt bolag för att tillverka studentmössor. Det är inte rimligt.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att.**avslå motionen i sin helhet**

28. Trafiksäkerheten - ett offentligt åtagande

Laboremus

2010 avskaffades Bilprovningen AB:s monopol på kontrollbesiktning av motorfordon. Socialdemokraterna röstade emot detta i riksdagen. Besiktningen av de fordon som rör sig på våra vägar sköts bättre av det offentliga än av det privata vinstintresset. Trafiksäkerheten är alltför viktigt för att överlämnas till privata aktörer. För att uppnå nollvisionen om dödsolyckor i trafiken är det viktigt att det offentliga också har kontroll över vilka bilar som är i trafik. Dessutom har den privatiserade marknaden gett upphov till stark kritik bland bilägare till följd av bristande samordning och service.

Därför yrkar vi:

att1.S-studenter antar motionen som sin egen och gentemot partiet driver att marknaden för kontrollbesiktning av motorfordon ska drivas under statligt monopol.

Motionsvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen.

Vi delar motionärens oro över alliansens privatiseringar och tror, likt motionären, att trafiksäkerheten är för viktig för att lämnas åt privata företag med vinstintressen.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
bifalla motionen i sin helhet**

29. Utan ett statligt monopol på tågtrafiken stannar Sverige

Laboremus

Statens järnvägar, SJ, har sedan 1980-talet bolagiserats, styckats upp och blivit tvungen att överge trafiken på vissa "olönsamma" sträckor. Marknaden för järnvägstrafik i Sverige är idag helt avreglerad, något vi är ensamma om i Europa. Det är dags att styra upp vår järnvägstrafik igen, staten måste ges ensamrätt på att bedriva tågtrafik i Sverige.

På sin mest lönsamma sträcka, Stockholm–Göteborg, fick SJ 2014 konkurrens av det Hongkongbaserade bolaget MTR. De privata bolagen kommer naturligtvis alltid att förlägga sin verksamhet till de mest lönsamma sträckorna. Vi menar att detta inte är ett hållbart sätt att organisera marknaden. SJ måste ha ensamrätt på lönsamma sträckor för att inte tvingas till att dra i bromsen för trafik i andra delar av landet. Avkastningskravet måste även det slopas eller göras om. SJ har inte sitt existensberättigande i att generera avkastning åt staten – bolaget ska finnas till för att leverera en rikstäckande tågtrafik till ett skäligt pris.

Ett effektivt järnvägssystem kräver en robust samordning av trafik, biljettsystem och underhåll. Resultatet av privatiseringspolitiken på detta område har blivit färre trafikerade sträckor, ett havererande underhåll och dålig samordning. Det är dags att sätta samhällsintresset före vinstintresset och ge SJ ensamrätt på tågtrafiken i Sverige. Detta bör ske i kombination med en reformering av bolagets avkastningskrav på 7 procent och ett återförstatligande av järnvägsunderhållet.

Laboremus yrkar därför:

att1.S-studenter antar motionen som sin egen och driver frågan om ett förstatligande av järnvägstrafiken gentemot partiet.

att2.S-studenter antar motionen som sin egen och driver frågan om ett förstatligande av järnvägsunderhållet gentemot partiet.

att3.S-studenter antar motionen som sin egen och driver frågan om att SJ:s avkastning ska återinvesteras i järnvägsverksamheten gentemot partiet.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Vi delar motionärens bild av att marknaden med sin nuvarande utformning inte fungerar optimalt och att järnvägstrafiken ska förstatligas men det är en fråga vi redan står för, vi antog till exempel en motion på kongressen 2017 där vi tog ställning för ett förstatligande av järnvägarna. Gällande förstatligande av järnvägsunderhållet är detta också en fråga vi driver, till exempel i reformprogrammet, men också en fråga partiet och regeringen driver kontinuerligt.

Angående avkastningskravet ser vi också problematiken i att vinst tillåts gå framför verksamheten. Järnvägen är i behov av mer resurser och det är det allmännas ansvar att upprätthålla en fungerande infrastruktur. Däremot tror vi inte att en uppbindning av SJ:s vinst är det bästa sättet att garantera tillförsel av resurser till järnvägen då storleken på ett sådant stöd bör bestämmas på politisk nivå.

Därför föreslår förbundsstyrelsen kongressen att:**anse att-sats 1 besvarad****anse att-sats 2 besvarad****avslå att-sats 3**

30. Utred kriminalisering av eget narkotikabruk

Laboremus

Sveriges nuvarande lagstiftning som gör det kriminellt att vara påverkad av narkotika kritiseras av allt fler inom forskningen, senast i en rapport i den medicinska tidskriften the Lancet. Ett tydligt exempel på varför är för att Sverige är det land inom EU där näst flest människor om året dör i narkotikarelaterade skador. 2015 rapporterade Sverige in 661 dödsfall till EU:s narkotikabyrå EMCDDA, ett decennium tidigare var samma siffra 225. Det är nästan en tredubbling på tio år. Som ett första steg i förändringen av narkotikapolitiken vill vi från Laboremus se att lagen om kriminaliseringen av det egna bruket utvärderas. När lagen infördes 1988 gjordes ett avsteg från en av de straffrättsliga principerna som innebär att inte straffa någon för en handling som är riktad mot den egna personen. Flera brukarorganisationer riktar kritik mot lagen då den i praktiken innebär att inte bara ambulanspersonal utan även polis åker ut på överdoser. Hur många personer det hindrat från att ringa 112 är det ingen som vet.

De som var kritiska till kriminaliseringen av eget bruk lyfte en farhåga att den skulle innebära att polisen riktade om sina resurser från langare till brukare. Idag, 30 år senare, ser vi flera tecken på att dessa farhågor har besannats. Förra året utförde polisen 40 000 urinprov, vilket visar på en fyrdubbling under 2000-talet. Det är tydligt att utvecklingen inte beror på en ökad drogkonsumtion då statistiken även visar att 25 procent av dessa var negativa, i jämförelse med 10 procent i den tidigare mätningen. Dessa urinprov görs dessutom av Rikshälsöförmyndigheten till en kostnad av 1 000 kr styck. Vi menar att det borde vara mer effektivt för en redan hårt ansatt polismyndighet att istället rikta om resurserna och försöka komma åt distributörerna.

Vi är som tur är inte ensamma om att vilja utvärdera och reformera narkotikapolitiken. Senast i december bestämde sig det norska stortinget för att avkriminalisera det egna bruket, och här i Sverige har Vänsterpartiet sedan länge velat se en reformering och nu höjs även röster i från borgerligt håll inom både Centerpartiet och Liberalerna.

Vårt partis värdegrund bygger på att vi alla är en del av samhällsbygget. Idag ser vi att personer med narkotikaproblematik är en grupp som ofta faller utanför skyddsnetet. Det kan vi inte acceptera i ett välfärdsland som Sverige. Vi kan inte fortsätta blunda för dem som far illa, bara för att vi så gärna vill hålla fast vid visionen om att det inte ska finnas någon narkotika i vårt samhälle.

Lagen om kriminalisering av eget bruk har inte utvärderats en enda gång sedan den infördes för 30 år sedan. Därför bör det knappast betraktas som kontroversiellt att påstå att det nu är dags för en översyn. Svensk narkotikapolitik behöver förbättras och det här är ett första steg på vägen mot att få ner den narkotikarelaterade dödligheten.

Därför yrkar Laboremus att:***att1.S-studenter antar motionen som sin egen******att2.S-studenter gentemot partiet verkar för att det tillsätts en utredning av lagen om kriminalisering av eget narkotikabruk*****Motionssvar:**

Se motion 10.

31. Validera praktisk kunskap för en socialt och ekonomiskt hållbar arbetsmarknad

Laboremus

Svensk arbetsmarknad går framåt men står inför stora utmaningar. En av de främsta utmaningarna i dagsläget handlar om att säkerställa den långsiktiga kompetensförsörjningen och kompetensutvecklingen för att möta framtidens behov av kunskap. Ett allvarligt problem som ofta framhävs i debatten om dagens arbetsmarknadspolitiska utmaningar handlar om det som brukar kallas matchningsproblem – att de kompetenser som arbetsgivarna söker inte stämmer överens med de kompetenser som arbetsstyrkan erbjuder. Vid sidan av matchningsproblematiken ser vi också att möjligheterna till vidareutbildning är begränsade och att många personer som besitter praktisk yrkeskunskap eller akademisk utbildning från andra länder tvingas söka jobb med lägre kompetens än de egentligen är kvalificerade för. I vissa fall innebär också arbetsgivarnas krav på formell kompetens, t.ex. i form av akademisk examen, ett hinder för de personer som har rätt kompetens men som saknar de papper arbetsgivarna efterfrågar.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär den sammantagna problembilden att den svenska arbetsmarknaden inte fungerar så väl som den har potential att göra, med ekonomisk ineffektivitet och sämre sociala villkor som konsekvens. När arbetskraftens kompetenser inte motsvarar arbetsgivarnas önskemål riskerar det att medföra att arbetstillfällena med goda villkor och som utvecklar hela ekonomin går förlorade. Samtidigt tvingas arbetare konkurrera om okvalificerade jobb, där de sökandes faktiska kompetens är högre än vad arbetet kräver, och därigenom både riskera att utbildad personal slås ut från arbetsmarknaden och att löner och anställningsvillkor blir ett konkurrensmedel.

Arbetarrörelsen har länge arbetat för att kompetensutveckling och möjlighet till omskolning ska finnas. Detta motiveras både ur ett samhällsekonomiskt perspektiv, där aktiva utbildningsåtgärder bidrar till att ställa om arbetskraften för att möta arbetsmarknadens behov, och ur sociala perspektiv, där varje person ska få möjlighet att nå sin egen potential och utveckla sig själv. Det här är en politik som S-studenter bör driva på för att stärka och utveckla.

Tyvärr innebär många av dagens lösningar att personer som redan har kunskap som motsvarar ett mer kvalificerat arbete inom samma sektor behöver välja mellan att gå in i långa utbildningar eller fortsätta arbeta, även om de egentligen är överkvalificerade för det arbete de utför. För många personer är det svårt att motivera att säga upp sig från ett arbete och sedan vara utan arbetsinkomst under flera års tid. Den här typen av otrygghet betyder att personer riskerar att bli inlåsta i lågkvalificerade arbeten permanent istället för att få möjlighet till ett arbete där de kan använda hela sin kompetens. Detta gäller kanske framförallt inom välfärdsyrken, där bristen på högskoleutbildade yrkeskategorier så som pedagoger och sjuksköterskor är stor, samtidigt som många av de som arbetar har stor kunskap, lång erfarenhet och som med relativt små kompletteringar skulle kunna få en examen. Det gäller också mer specifikt personer som kommit till Sverige från andra länder där möjligheterna att studera vidare och få en utbildning att pröva är mer begränsade.

För att komma tillrätta med arbetsmarknadens problem vore en central valideringsprocess av personers praktiska yrkeskunskaper en möjlig och kostnadseffektiv lösning. Istället för att personer med välgrundad kunskap ska behöva söka in till långa högskoleutbildningar och uppta studieplatser över flera år skulle en central valideringsfunktion kunna göra en bedömning av vilka utbildningskompletteringar som behövs för att kunna nå en akademisk examen. En sådan funktion skulle kunna förläggas under Universitetskanslerämbetet och utformas som en process i fyra steg: kartläggning av den sökandes kompetenser, upprättande av en individuell studieplan, kompletterande grundstudier och inläsning av kvarstående kurser för att nå en examen.

Denna typ av satsning skulle i första hand riktas mot personer med flerårig yrkeslivserfarenhet och vara ett relativt kostnadseffektivt sätt att åtgärda matchningsproblematiken på arbetsmarknaden genom att bygga vidare på arbetarnas kompetens. Det handlar alltså om att etablera en kompletterande utbildningsform för att nå högskolekompetens utanför högskolornas ordinarie utbildning. På sikt kan en sådan investering leda till stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad produktivitet på arbetsmarknaden, högre tillväxt och bättre sociala villkor för alla arbetare och tjänstepersoner.

Möjligheten att validera sina praktiska yrkeskunskaper för att få en akademisk examen bör omfatta både heltids- och deltidsanställda och vara möjlig att kombinera med arbete på deltid. För att kompetensutvecklingen inte ska inverka negativt på de anställdas arbetsvillkor är det också viktigt att modellen utvecklas på ett sätt som säkerställer rätt och möjlighet till ledighet för studier, finansiering för utebliven lön och ett regelverk för hur återgången från studier till arbete efter examen eller vid studieavbrott ska gå till.

För att detta ska vara praktiskt genomförbart är det relevant att utreda exakt vilka förutsättningar som finns på arbetsmarknaden och inom den högre utbildningen att utforma ett kompletterande system för kompetensförsörjning och en modell för finansiering. En

sådan utredning skulle med fördel inrättas under arbetsmarknadsdepartementet och utformas i samverkan med fackliga organisationer, arbetsgivarorganisationer och universiteten.

Mot bakgrund av detta föreslår Laboremus kongressen att besluta

att1.S-studenter verkar för att en utredning med uppdrag att utreda hur en kompletterande utbildningsform för validering av praktisk yrkeskunskap tillsätts.

att2.S-studenters styrelse arbetar vidare med frågan och ser över hur ett konkret förslag skulle kunna utformas.

Motionsvar:

Förbundsstyrelsen tackar för en välformulerad motion. Svensk arbetsmarknad har under de senaste åren alltmer präglats av matchningsproblem för kompetenta grupper i yrken som i dagsläget skriker efter personal. Förbundsstyrelsen menar att yrkesutbildade och akademiskt utbildade personer som kommer till Sverige får hjälp med validering för att få en svensk examen. Men trots att stora framsteg görs på området, kan det vara frustrerande att följa debatten om integrationen på arbetsmarknaden.

Förbundsstyrelsen tror dock inte att utbildningens syfte är att validera kunskap, utbildningens roll är snarare att formalisera och skapa kunskapen.

Vi är vidare skeptiska till att validering av yrkeserfarenhet ska ersätta utbildningen och därigenom riskerar att urholka utbildningens kvalitet.

Förbundsstyrelsen tror snarare att det nationella behörighetsprov som regeringen föreslår i sin Tillträdesproposition (21/3 2018) kommer att möjliggöra för en väg in till högre utbildning för högt kompetenta personer.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen i sin helhet.**

32. Gratis mensskydd på alla universitet och högskolor

S-studenter vid Linköpings Universitet

När man har glömt mensskydd hemma och man är på universitetet en heldag får man punga ut 70 kronor för ett nytt tampongpaket på Pressbyrå. Som vi alla vet kan mensen komma när man minst anar det. Om det här upprepas blir det ganska mycket pengar man lägger ut på just mensskydd. Det borde inte vara så.

Varje universitet och högskola borde erbjuda gratis mensskydd för alla studenter. Det här grundar sig i att vi kvinnor har ej valt att födas med en kropp som vanligtvis menstruerar en gång i månaden. Under en livstid lägger vi kvinnor ca 25 000 kronor på mensskydd. Vi kan nog alla enas om att det är väldigt mycket pengar. Idag kan man välja på olika typer av skydd, men vanligast är tamponger och bindor, och det är inte särskilt billigt. Om man då är student med inte så mycket pengar i plånboken varje månad blir utgifterna för mensskydd ganska stora. Här borde staten, universitetet och högskolor gå in och hjälpa till. Varför inte lägga en mängd mensskydd hos exempelvis Studenthälsan, kuratorn eller skolsköterskan som man kan gå och hämta vid akut behov istället för att springa och köpa ett helt nytt paket?

Därför yrkar vi:

att1.S-studenter verkar för gratis mensskydd på samtliga av Sveriges universitet och högskolor.

att2.S-studenter antar motionen som sin egen och skickar motionen till socialdemokratiska riksdagsgruppen.

Motionsvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Förbundsstyrelsen förstår motionärens problembeskrivning och håller med om att det bör finnas möjlighet för studenthälsan och liknande att bistå med mensskydd. Vi anser dock inte att det bör vara obligatoriskt för studenthälsan och liknande institutioner. Universitetet har redan så mycket frihet att fördela sina egna resurser att stora delar av studenthälsan går på knäna, och är ofta inte heller tillgänglig eller öppen så ofta att det skulle finnas någon poäng att tvinga dem att erbjuda mensskydd, då dessa otillgängliga tider inte gör det mer flexibelt.

Att till exempelvis studentkårer och liknande organisationer och institutioner kan erbjuda detta är något som vi uppskattar och som klubbar och kårpartier kan driva på lokal nivå.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen i sin helhet**

33. Stärk lagen om anställningsskydd

S-Studenter Malmö

Idag lider svensk arbetsrätt av en stor brist det är alldeles för enkelt att bli uppsagd, det existerar turordningsregler som förvisso reglerar arbetsmarknaden men någon krav på saklig grund för uppsägningar har allt mer kommit att förbises. Arbetsdomstolen utgångspunkt vid fall där de dömt kring uppsägningar har varit arbetsgivarens rätt att fritt leda och fördela arbetet, vilket gjort att man slentrianmässigt kommit att godta arbetsgivares uppsägningsskäll som hänvisar till arbetsbrist. Här saknas det oftast en granskning av vad denna arbetsbrist grundar sig i. Att ha standardprocesser för att undersöka de sakliga grunderna för dessa uppsägningar vore ändamålsenligt både för att stärka arbetstagares rätt i de enskilda fallen men även att stärka hela löntagarkollektivets ställning på arbetsmarknaden. Löntagare ska inte riskera arbetet när de kräver sin rätt.

Genom att införa hårdare krav på saklig grund för hänvisning till arbetsbrist som motiv för uppsägning skapar man en ökad trygghet för arbetare som idag har ett svagt skydd, där det blir allt svårare för dessa att vara obekväma mot arbetsgivaren. Ett starkare arbetsskydd hade förflyttat positioner på arbetsmarknaden men den grundläggande rätten för arbetsgivare att leda och styra arbetet hade fortsatt vara gällande fast nu i en form där arbetsgivares uppsägningar varit tvungna att vara baserade på sakliga grunder och inte på godtycke.

Genom att tillsätta en utredning som arbetar fram ny lag med konkreta variabler för hur man ska bedöma ifall ett företag har arbetsbrist eller inte är ett sätt att komma vidare för att stärka den svenska arbetsrätten.

att 1. S-Studenter verkar för att en utredning tillsätts med utgångspunkten att ta fram ett lagförslag som säkerställer att uppsägning vid arbetsbrist sker på tydliga och sakliga grunder.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Motionären lyfter en viktig fråga, och styrelsen håller givetvis med om att löntagare inte ska kunna förlora jobbet i de fall där arbetsbrist inte råder på arbetsplatsen. Det är ett problem att många arbetstagare känner en oro för att mista jobbet på vaga grunder.

Däremot delar vi inte bilden av att LAS skulle vara bristfällig på den punkten. Turordningsreglerna fastställer t.ex. på ett tydligt sätt en förtur för uppsagda vid återanställning, och att undantag från LAS slås fast genom kollektivavtal och fackliga förhandlingar. Att tillsätta en utredning kring just uppsägningar vid arbetsbrist anser vi därför vara något obefogat.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen.**

34. Fler tågresor, inte flygresor

S-Studenter Malmö

Varför inte tåggluffa i stället när vi kan krascha med flygplanet eller hela vår planet?

Efterfrågan på flygresor ökar och vi reser mer utomlands än vanligt. Närmare 47 miljoner sägs ha rest förra året 2017, som ska vara närmare 6 procent mer än år 2016. Enligt trafikforskaren Jonas Åkerman är den av svenska staten bidragsstödda flygboomen ohållbar i tanke på klimatpåverkan. Skulle ökningen fortsätta att hålla i sig, kommer utsläppen från svenskarnas utlandsflygresor riskera att bli högre än hela Sveriges övriga rapporterade utsläpp år 2040, "När effekterna av utsläpp på hög höjd inkluderas så närmar sig utsläppen 11 miljoner ton koldioxidequivaler, vilket ungefär motsvarar utsläppen från alla personbilstransporter i Sverige" säger han. För att minska utsläppen från flygtrafiken är vårt förslag en höjd flygskatt och att vi satsar på tågtrafiken.

Det Sverige borde och ska göra är att höja flygskatten samt investera i fler tågbanor som kan konkurrera med inrikesflyget och även möjliggöra tågresor till kontinenten. På så sätt blir det mer attraktivt att ta tåget istället för att flyga. Flygresornas ökning är en viktig fråga att ta tag i för jordens framtid.

Därför föreslår vi:

att1.S-studenter verkar för att staten investerar i fler tågresor och tågbanor.

att2.S-studenter verkar för en höjd flygskatt.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Vi delar motionärens oro över de ökande utsläppen från flyget och ser de kommunala och statliga bidragen till klimatfarlig verksamhet som ett stort problem som behöver åtgärdas. Klimatvänliga alternativ till flyget är centralt för att minska efterfrågan på inrikesflyg och vi delar här motionärens åsikt.

Angående flygskatten delar vi motionens andemening men vi vill ge den nyligen införda flygskatten tid att utvärderas innan vi föreslår ännu en förhöjning. Dessutom har förhandlingarna för handeln med utsläppsrätter i EU (ETS) för perioden 2021–2030 påbörjats och förslaget för globala styrmedel som FN-organet Internationella civila luftfartsorganisationen (Icao) fattade beslut om i oktober 2016 kommer att börja gälla i sitt första stadie 2021, för att senare övergå till obligatoriska åtgärder 2027. Vi tror att en eventuell höjning av flygskatten måste vänta tills vi vet hur dessa system kommer vara utformade så att en skatt kan anpassas efter deras utformning.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:

bifalla att-sats 1

avslå att-sats 2

35. Rätt till sitt eget modersmål

Daniel Holst enskild

Den svenska lagen om minoritetsspråk är en fossil från tidigare skeva perspektiv. Grunden till problemet är att målet att hemspråksundervisningen har likställts med den undervisning som minoriteter och urfolk har rätt till. Istället för att höja målen med hemspråksundervisningen har man sänkt målen för undervisningen för minoriteter i deras språk.

Målet med hemspråk är definierat som att modersmålet skall vara ett stöd för att lära sig svenska, där efter skall modersmålet fasas ut. Minoriteter och urfolks rätt till undervisning i det egna språket vilar inte på samma rätt som rätten till hemspråksundervisning. Rätten för minoriteterna vilar på rätten till en egen identitet, för urfolket vilar det även på rätten till en kollektiv identitet, rätten till gemenskap, rätten till sin kultur samt rätten till att utveckla dessa. Det innebär att språket har en annan roll för minoriteter och urfolk än vad den kan ha för någon med hemspråksundervisning.

Målen med språkundervisning för minoriteter och urfolk måste därför uppdateras. Andra länder har redan för 70 år sedan kommit fram till att begränsning av minoritetsspråk i sig är ett förtryck och ändrat sina lagar där efter. Det är tid för Sverige att göra detsamma. Målet måste vara att minoriteter och urfolk kan nyttja sitt språk fullvärdigt inte att de ska lära sig svenska.

att1.S-studenter verkar för att målen med språkutbildningen för minoriteter och urfolk ändras för att ge minoriteter och urfolk bättre möjligheter att verka inom sina respektive gemenskaper.

att2.S-studenter verkar för att den språkutbildning minoriteter och urfolk ges inom det egna språket utanför förvaltningskommuner likställs med möjligheterna som finns inom förvaltningskommunerna.

att3.S-studenter skickar motionen till den socialdemokratiska gruppen i riksdagen.

Motionssvar:

Motionären lyfter en viktig fråga om urfolks rättigheter. Förbundsstyrelsen anser att alla språk som faller under modersmål är att anses som viktiga. Ur en integrationsaspekt är det desto viktigare att människor i vårt land faktiskt lär sig svenskan för att kunna bli en del av samhällsgemenskapen, något som förbundsstyrelsen inte uppfattar att motionären tycker då den menar att målet ska vara att minoriteter och urfolk ska nyttja sitt språk fullvärdigt och inte lära sig svenska. Sverige är ett land med flera olika minoriteter som har lika rätt till modersmålsundervisning och det är något som i viss utsträckning finns idag - det ska också fortsätta då det visar sig att kombinationen av modersmålsundervisning och svenskan faktiskt hjälper människor i att stärka sig i det svenska språket som vi ändå får anse vara det viktigaste.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen i sin helhet.**

36. En bred sanningskommission angående det samiska folket

Daniel Holst

Sveriges stat har på flera sätt förgripit sig på det samiska folket, dess kultur, språk, samhälle och möjligheter till en framtid. Mycket av övergreppen har skett långt tillbaka i tiden, men spåren syns än idag.

Under sent 1800-tal till ca 1940 drev Sverige en politik mot samerna där de antingen skulle segregeras eller integreras beroende på levnadssätt. Kategoriseringen hade rasbiologin som sin grund och kategorierna kom utifrån synen att "den svenska rasen" var bättre än den samiska. Samer skulle därför segregeras om de fortfarande förde ett nomadiskt liv, det innebar speciella skolor där barnen i tidig ålder slets från sina föräldrar och spenderade månader internerade. Skolgången i "lappskolan" gav inga möjligheter till fortsatta studier utan hade som mål att barnen skulle lära sig svenska och bli renskötare. Rasteoretiker sa att samerna inte var dugliga till något annat än rennäring, tilläts de lämna fjället skulle de, enligt dem, bli tiggare på Sveriges gator.

Hade samerna lämnat det nomadiska livet och var delvis bofasta, då skulle hen istället assimileras in i det svenska samhället. Det innebar att rätten till jakt och fiske försvann, för den blev kopplad till renskötsel. Det innebar att vissa samer nu inte hade rätt att bruka sina förfäders mark, staten sa att marken tillhörde överhögheten, den var ju bara lånad till samerna. I vissa fall hade inte samma samer som fråntagits sin rätt till sin traditionella mark inte tillåtits bli nybyggare/kronotorpare. Staten hade ansett att de som samer inte var lämpliga att driva ett hemman.

Det ovan beskrivna brukar kallas för kategoriklyvningen, det är bara toppen av isberget, men den påverkar än idag samisk politik. Det är utan tvivel att den svenska statens agerande har påverkat hela den samiska kulturen och samers egna förhållning till den. En sanningskommission som rör det samiska folket måste vara ambitiös, det innebär att den inte kan utelämna delar av historien. Det är vitalt att den innefattar alla samiska grupper, de som har blivit segregerade, de som blivit assimilerade, fjällsamer, skogssamer, norr- och sydsamer.

Utän en helhetlig bild kan en sanningskommission lätt ramla ner i den gamla, förenklade och kolonialistiska synvinkeln att alla samer är renskötare eller att alla riktiga samer har renar.

att1.S-studenter verkar för att en sanningskommission gällande det samiska folket genomförs.

att2.S-studenter verkar för att sanningskommissionen gällande det samiska folket innefattar alla samiska grupper som har påverkats, där ibland men inte begränsat till skogssamer, fiskesamer, nord- och sydsamer.

att3.S-studenter skickar motionen till den socialdemokratiska riksdagsgruppen.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen vill tacka för motionen. På tidigare kongresser har frågan om sanningskommissionen behandlats. Bland annat har kongressen beslutat om att det ska tillsättas en sanningskommission och att verka för att höja Sametingets budget för att försäkra genomförandet av en sanningskommission. Nu framgår det inte av motionen hur en sanningskommission ska genomföras, men precis som Sametinget anser vi att staten bör genomföra sanningskommissionen. Formerna för sanningskommissionen bör däremot bestämmas i samverkan mellan Sametinget och staten.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:

bifalla att-sats 1

avslå att-sats 2

bifalla att-sats 3

37. Dags för en intersektionell utrikespolitik

LSSK

Sveriges feministiska utrikespolitik är något som vi ska vara oerhört stolta över men den måste utvidgas och bli intersektionell. Intersektionalitet är viktigt eftersom det är fler maktstrukturer som påverkar hur ens livsförutsättningar blir mer än just kategorin kön.

att1.S-studenter verkar för att Sveriges feministiska utrikespolitik blir mer intersektionell

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Motionären lyfter viktiga aspekter med den mycket uppskattade feministiska utrikespolitiken. Vi menar att politiken redan inkluderar andra aspekter än kön. I ett jämställdhetsarbete är det centralt att se att olika maktordningar som kan samspela, på motsvarande sätt fungerar utrikespolitiken. Förtryck som kan vara baserade på attribut som etnicitet, kön, klass, eller sexuell läggning verkar inte oberoende från varandra men är sammanhängande och formar varandra.

Idag sker SIDAs (Swedish International Development Cooperation Agency) och Utrikesdepartementet (UD) arbete till viss del inom ramarna för ett intersektionellt arbete, antingen direkt eller genom att de finansierar andra bistånds projekt som uppfyller deras krav. Projekt som exempelvis syftar att utöka kvinnors, ursprungsbefolkningens eller LGBTI-rättigheter. Det har SIDA själva uppfattat som nödvändigt.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:

anse motionen besvarad

38. Utöka SFI för snabbare integration!

GSHF

För närvarande krävs det att man har uppehållstillstånd i Sverige för att man ska ha rätt till utbildning i svenska för invandrare (SFI). Annars får man vända sig till ett studieförbund och en frivilligorganisation för svenska studier. För att underlätta och snabba på integrationen av nya svenskar skulle det vara mycket fördelaktigt att erbjuda SFI till asylsökande, medan de väntar på beslut. Då kan de efter att de fått sitt uppehållstillstånd snabbare komma i arbete eller gå vidare med mer studier.

Motionen föreslår:

att1. asylsökande ska erbjudas SFI innan de har fått beslut från migrationsverket.

att2. S-Studenter ska driva frågan på Socialdemokraternas nästa partikongress.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen anser att motionären lyfter en viktig fråga. Sverige har tagit ett stort ansvar i att hjälpa människor på flykt vilket vi ska vara stolta över som nation, men det är också vår uppgift att möjliggöra en integration i samhällsgemenskapen.

Svenska språket är en av de viktigaste nycklarna till att komma in i samhällsgemenskapen, skaffa nya vänner, få ett jobb och utvecklas. Däremot menar förbundsstyrelsen att det inte är hållbart att erbjuda alla asylsökande SFI. Utbildningen i svenska ska erbjudas de individer som kommer behöva användning av svenskan därför att de fått uppehållstillstånd, inte alla som söker asyl. Detta blir ett slöseri med resurser och tid, både för studenter och utbildningsanordnare.

Förbundsstyrelsen har i sitt förslag till reformprogram skrivit in frågan om ett obligatoriskt SFI. Regeringen har dessutom drivit på för att SFI kunnat bli en del av den kommunala vuxenutbildningen. En utbildningsplikt har dessutom införts för att nyanlända med kortare utbildning ska få vissa grundläggande kunskaper i svenska språket så som folkbildningen viktiga utbildningen "Svenska från dag ett". Förbundsstyrelsen menar att folkbildningen är en viktig aktör att kroka arm med i utmaningen att erbjuda asylsökande en snabb väg in i det svenska språket och samhällslivet. Folkbildningen är en kompletterande aktör till det kommunala som kan erbjuda nyanlända vägar in i föreningslivet och den deltagande demokratin.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
avslå motionen i sin helhet.**

39. Säg upp värdlandsavtalet med NATO

GSHF

Som ett alliansfritt land är det inte i Sveriges intresse att bibehålla det ingångna värdlandsavtalet med NATO. Det strider mot alliansfriheten på flera punkter. Det möjliggör införandet av kärnvapen samt andra vapen på svensk mark. Sverige förväntas också stödja NATO i deras militära aktiviteter och samordna det militära och det civila försvaret. Detta medan NATO:s soldater inte kan dömas för olika brott, så som krigsförbrytelser, begångna i Sverige eller i samband med militära aktioner som bedrivs från en militärbas på svensk mark. Inte heller skulle eventuell NATO-styrka på svensk mark vara under svenskt befäl.

Det finns även andra aspekter att beakta.

Att gå så nära NATO ökar också spänningarna i Östersjöområdet och har därför negativ inverkan på det säkerhetspolitiska läget för Sverige. Det riskerar att bidra till militarisering och uppstrappning i vårt närområde. Militär avskräckning skapar inte säkerhet eller fred, utan nedrustning.

Det är inte heller önskvärt att ha sådant nära samarbete med en militär allians som är så oförmögen att vidta åtgärder när ett medlemsland - i detta fallet Turkiet - bryter mot internationell och humanitär rätt, så som invasionen av Kurdiska Afrin exemplifierar.

Det är rätt och riktigt att fördjupa det militära samarbetet med våra nordiska grannar samt investera i vår militära förmåga. Men Sverige ska hålla NATO på långt avstånd.

Därför föreslår motionen:

att1.S-Studenter ska driva frågan och bilda opinion om att Sverige så snabbt som möjligt ska säga upp värdlandsavtalet med NATO.

att2.S-Studenter ska driva frågan om att säga upp värdlandsavtalet så snabbt som möjligt på Socialdemokraternas nästa partikongress.

Motionssvar:

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Förbundsstyrelsen delar motionärens ställningstagande att det vore rätt att fördjupa det militära samarbetet med våra nordiska grannar och sådana projekt har initierats av regeringen. Vidare delar förbundsstyrelsen motionärens uppfattning att det svenska försvaret behöver förbättra sin militära förmåga. Dock menar förbundsstyrelsen att försvarets rådande situation har påverkat Sveriges trovärdighet att kunna skydda sina egna gränser och trots värdlandsavtalet måste NATO respektera den svenska suveräniteten. Den 17 mars 2016 skrev Peter Hultqvist och Stefan Löfven följande i ett PM till riksdagen att "Värdlandsstödsavtalet ger inte Nato rätt att vistas eller verka på svenskt territorium, utan föregående svenskt beslut om detta. Avtalet ger inte heller Natoländer rätt att placera kärnvapen på svenskt territorium. Något utrymme för Nato att mot svensk vilja upprätta baseringsområden eller basera förband här finns inte. Det är Sverige som även fortsättningsvis beslutar om vilken typ av verksamhet som får bedrivas här och vilka vapen som får föras in hit". Därav menar Förbundsstyrelsen att utökade samarbeten med våra nordiska grannar och ökade anslag till försvaret inte behöver utesluta ett värdlandsavtal med NATO.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:

avslå att-sats 1

avslå att-sats 2

40. Återförstatliga grund- och gymnasieskola

S-studenter vid Linköpings Universitet

Bygget för ett jämlikt och solidariskt samhälle börjar i skolan. Skolan ska vara likvärdig för alla. Idag ser vi tyvärr en alltmer segregerad skola där vissa drar ifrån och andra lämnas efter. Det finns flera anledningar till den utveckling vi idag ser. Avregleringar, privatiseringar, det fria skolvalet men också ett oklart ansvarsutkrävande från huvudman. Under 90-talet så decentraliserades skolan och huvudmannaskapet gick från stat till kommun. Fördelarna som uppkom på kort sikt av den här reformen var bland annat en kostnadsbantning för det offentliga. Dock så blev problematiken en annan, hur säkerställer man en likvärdig skola med ett decentraliserat system?

Till följd av en decentralisering drar vissa skolor idag ifrån medan andra lämnas på efterkälken. Vissa kommuner har bättre förutsättningar att driva skolverksamhet än andra. Den kommunala skolans finansiering kan idag påverkas utav den lokala politiken. Det gör att vissa kommuner satsar mer än andra vilket i sig påverkar skolans likvärdighet. Utbildningens kvalitet skall inte vara beroende av vilken kommun man bor i. Här anser vi att det krävs statlig styrning, utefter behov. En aktör med ett helhetsansvar för utbildningen. Med en centralisering av huvudmannaskapet för skolan bör administrationen för skolan ha möjlighet att effektiviseras. För att skolan skall klara dagens utmaningar med segregation och bristande resultat behövs en tydlig aktör som tar ansvar, för allas utbildning.

Därför yrkar vi:

att1.S-studenter verkar för ett återförstatligande av den svenska grund- och gymnasieskolan

att2.S-studenter gör motionen till sin egen och skickar den till socialdemokratiska riksdagsgruppen

Motionssvar:

Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar för motionen. Denna fråga driver vi redan då det redan finns i reformprogrammet. Vi håller med motionären när det kommer till denna fråga och dess problematik att det finns så stora skillnader när det kommer till den oproportionerliga spridningen av kunskap rent geografiskt. För skolan är en av våra viktigaste grundpelare för att bygga ett jämlikt

samhälle och ett klasslöst samhälle. Eftersom vi redan driver frågan och att den redan existerar i vårt reformprogram som kongressen antog 2017 i Borås.

**Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att:
anse motionen besvarad**